

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Ετήσια Έκθεση
2012-2013

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1	ΜΗΝΥΜΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ	4
2	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ	6
	- Η Κυπριακή Οικονομία	7
	- Κύριοι Οικονομικοί Δείκτες	11
	- Εξελίξεις στο Χρηματιστήριο	12
3	Ο ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	14
	- Γενική Ανασκόπηση	15
	- Εμπορικές Τράπεζες και Βασικές Στατιστικές	16
	- Χρηματοοικονομική Διαμεσολάβηση	17
	- Τραπεζικές Πιστώσεις ανά Τομέα	18
	- Συναλλαγές με Χρεωστικές και Πιστωτικές Κάρτες	19
4	ΥΠΟ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΤΟΣ	20
	- Bail-in και Κύπρος	21
	- Οι Δημοσιονομικές Πτυχές του Μνημονίου	23
	- Καταπολέμηση Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος	25
	- SEPA και Υποχρεωτική Χρήση IBAN	27
	- Η Εφαρμογή FATCA στην Κύπρο	28
	- Εξώδικη Επίλυση Χρηματοοικονομικών Διαφορών	30
	- Παραγραφή Αγώγιμων Δικαιωμάτων	31
	- Αναβάθμιση Άρτεμις από World Bank	33
	- Εκπαιδευτικά Σεμινάρια	34
	- Εκδόσεις	34
	- Κυπριακός Εργοδοτικός Σύνδεσμος Τραπεζών (ΚΕΣΤ)	35
5	Ο ΣΤΚ	36
	- Περιγραφή	37
	- Αποστολή	37
	- Οργανωτική Δομή	38
	- Οι Τράπεζες Μέλη	39
	- Διοργανώσεις ΣΤΚ το 2012/13	42

1 Μήνυμα του Γενικού Διευθυντή

Οι αποφάσεις του Eurogroup της 16ης και της 25ης Μαρτίου 2013, έδρασαν, και δρουν ακόμη, καταλυτικά στη διαμόρφωση του μέλλοντος της κυπριακής οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού της τομέα. Οι συνέπειες των εν λόγω αποφάσεων έχουν αναδιαμορφώσει το σκηνικό ωθώντας σε επανασχεδιασμό του μοντέλου, πάνω στο οποίο εδραζόταν μέχρι σήμερα η οικονομία της χώρας.

Ενώ η Κύπρος, μη έχοντας άλλη επιλογή, αναγκάστηκε να αποδεχθεί μια λύση τιμωρητική και επώδυνη, η Ζώνη του Ευρώ – με τις αποφάσεις των ηγετών της – δέχθηκε ένα σοβαρότατο πλήγμα αξιοπιστίας, το οποίο υπονομεύει την όποια προσπάθεια βαθύτερης και ουσιαστικότερης ευρωπαϊκής ενοποίησης σε επίπεδο τραπεζών.

Η απόφαση να τεθεί άμεσα σε καθεστώς εκκαθάρισης η Λαϊκή Τράπεζα με τη συμβολή των μετόχων, των ομολογιούχων της και κυρίως των καταθετών της (με την απώλεια του μεγαλύτερου μέρους των καταθέσεων τους πάνω από τα 100,000 ευρώ) και να ανακεφαλαιοποιηθεί η Τράπεζα Κύπρου με τη μετατροπή του αναγκαίου μέρους των καταθέσεων σε μετοχές, αφού θα έχει προηγηθεί η συμβολή των μετόχων και των ομολογιούχων, είναι πρωτοφανής. Πρόκειται για μια αμφιλεγόμενης αποτελεσματικότητας πρακτική, η οποία είναι δυνατόν να οδηγήσει ακόμη και στην αποδυνάμωση της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ακριβείς συνέπειες θα φανούν τους επόμενους μήνες και χρόνια όταν η Ευρώπη και η Ζώνη του Ευρώ θα καλούνται επανειλημμένως να διαχειρίζονται την παρούσα χρηματοοικονομική κρίση, καθώς αυτή ενδέχεται να μεταλλάσσεται πλέον σε συνεχή βάση.

Η απόφαση για τη συμμετοχή των καταθετών στην ανακεφαλαιοποίηση των κυπριακών τραπεζών λήφθηκε αφού προηγήθηκε μια τριετία συνεχούς ενίσχυσης του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, με πολλά τρισεκατομμύρια ευρώ κρατικού χρήματος, ακόμη και σε ισχυρές χώρες της Ζώνης του Ευρώ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την περίοδο μεταξύ 1ης Οκτωβρίου 2008 και 1ης Οκτωβρίου 2011, η Κομισιόν ενέκρινε κρατική βοήθεια για τον χρηματοπιστωτικό τομέα συνολικού ύψους 4.5 τρισεκατομμυρίων ευρώ (36.7% του ΑΕΠ ΕΕ). Και δεν ήταν μόνο τα ίδια τα κράτη που διοχέτευαν χρήματα για τη διάσωση των τραπεζών τους. Ήταν και οι εταίροι τους στη Ζώνη του Ευρώ μέσω των προγραμμάτων διάσωσης και εμμέσως και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με τη διάθεση χρήματος χαμηλού κόστους.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ

Τονίζεται δε, ότι οι κυπριακές τράπεζες δεν είχαν προβεί σε αγορές τιτλοποιημένων στεγαστικών δανείων των ΗΠΑ και άλλων τοξικών προϊόντων. Μέχρι την απόφαση της Συνόδου Κορυφής της 26ης Οκτωβρίου 2011, οπότε και αποφασίστηκε η δραστική απομείωση των ελληνικών κρατικών ομολόγων, οι κυπριακές τράπεζες είχαν αποδειχθεί ιδιαίτερα ανθεκτικές στους διεθνείς και εγχώριους κραδασμούς. Το ελληνικό PSI κόστισε στις τρεις μεγαλύτερες κυπριακές τράπεζες 4.5 δις ευρώ, ποσό ίσο με το 25% του κυπριακού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

Λίγες μέρες πριν από την πολιτική αυτή απόφαση, η αποστολή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η οποία είχε μόλις ολοκληρώσει την εξέταση της κυπριακής οικονομίας και του τραπεζικού τομέα με βάση τη διαδικασία του Άρθρου 4 (October 12, 2011 Article IV Consultation Concluding Statement of the Mission), είχε δηλώσει: «Ο μεγάλος κυπριακός τραπεζικός τομέας, με στοιχεία ενεργητικού που ξεπερνούν κατά οκτώ φορές το ΑΕΠ της χώρας, είναι ένας πυλώνας της οικονομίας ο οποίος δημιουργεί άμεσα ένα ψηλό ποσοστό των θέσεων εργασίας και του εισοδήματος, και έμμεσα υποστηρίζει άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες. Οι κυπριακές τράπεζες έχουν μια σειρά από πλεονεκτήματα, όπως ιδίως η περιορισμένη έκθεση σε τιτλοποιημένα στοιχεία ενεργητικού και η κυρίαρχη εξάρτησή τους για χρηματοδότηση σε καταθέσεις παρά στη χονδρική αγορά».

Παρά τις βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις της απότομης συρρίκνωσης του τραπεζικού τομέα, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Eurogroup της 25ης Μαρτίου, το Μνημόνιο Συναντίληψης με την Τρόικα εξασφαλίζει ότι το δημόσιο χρέος της Κύπρου θα είναι βιώσιμο και ο τραπεζικός τομέας ισχυρός, σε ό,τι αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια. Στοιχεία, τα οποία παρέχουν επαρκείς λόγους στους διεθνείς επενδυτές να επιβεβαιώσουν την παρουσία τους σε μια οικονομικά βιώσιμη Κύπρο τα επόμενα χρόνια.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός ότι, οι αποφάσεις δεν επηρεάζουν σημαντικά το φορολογικό σύστημα της Κύπρου το οποίο, σε συνδυασμό με το εκτενές δίκτυο Συμφωνιών για Αποφυγή Διπλής Φορολογίας και την εξαιρετική υποδομή του νησιού, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για τη συνέχιση της παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στο μέλλον. Όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα (φορολογικά, νομικά, κανονιστικά) που μέχρι σήμερα παρείχε η Κύπρος στις εταιρείες που εδρεύουν στο νησί, παρέμειναν αμετάβλητα με εξαίρεση τη μικρή αύξηση του συντελεστή φορολογίας των επιχειρήσεων (από 10% σε 12.5%) και την αύξηση στο 30% της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα των τόκων στις καταθέσεις που καταβάλλονται σε Κύπριους κατοίκους (σήμερα 15%).

Η Κύπρος όχι μόνο παραμένει πλεονεκτική ως προορισμός για holding companies, αλλά καθίσταται ακόμη πιο ελκυστική με την εφαρμογή των τελευταίων εξαγγελθέντων μέτρων, εκ μέρους της κυβέρνησης, για την προσέλκυση διεθνών επενδύσεων και επιχειρήσεων. Επιπρόσθετα, η Κύπρος αποτελεί μια σύγχρονη ευρωπαϊκή και παγκόσμια δύναμη στον τομέα της ναυτιλίας ενώ, ο φυσικός της πλούτος – η εκμετάλλευση του οποίου έχει ήδη δρομολογηθεί –, παρέχει θετικές προοπτικές για την ανάκαμψη της οικονομίας της.

Τα επόμενα χρόνια μπορεί να είναι δύσκολα, η Κύπρος όμως δηλώνει έτοιμη για ένα δεύτερο οικονομικό θαύμα, εφάμιλλο του προηγούμενου.

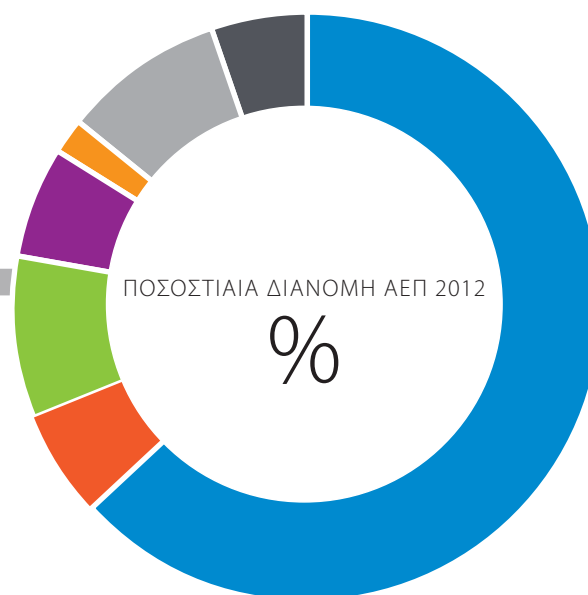
Δρ. Μιχάλης Καμμάς
Γενικός Διευθυντής

2

Οικονομικό
Κλίμα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

Η Κυπριακή Οικονομία

Οι τελευταίοι δώδεκα μήνες σηματοδεύτηκαν από τις αποφάσεις του Eurogroup της 25ης Μαρτίου και τη συνεπακόλουθη υπογραφή του Μνημονίου Συναντίληψης Κύπρου – Τρόικα και της Δανειακής Σύμβασης για τη λήψη χρηματοοικονομικής βοήθειας ύψους 10 δις ευρώ και την εξ' ιδίων πόρων χρηματοδότηση. Οι αποφάσεις του Eurogroup προέβλεπαν την αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα του νησιού.

Ως αποτέλεσμα του συνεπακόλουθου κουρέματος επί των ανασφάλιστων καταθέσεων και της μετατροπής σε μετοχές, επήλθε μια σημαντική μείωση του συσσωρευμένου πλούτου ως ποσοστό του ΑΕΠ. Τα μέτρα οικονομικής εξυγίανσης που επιβάλλονται με βάση το Μνημόνιο Συναντίληψης για μείωση των κρατικών εξόδων (όπως οι μειώσεις σε μισθούς και συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων) και τα μέτρα για αύξηση των κρατικών εσόδων αναμένονται να μειώσουν το διαθέσιμο εισόδημα και τη ζήτηση, με αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομική δραστηριότητα. Ως αποτέλεσμα της μείωσης του συσσωρευμένου πλούτου και των μέτρων λιτότητας που έχουν εφαρμοστεί, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προέβλεψαν τον Απρίλιο 2013 ύφεση ύψους 8.7% για το 2013.

Κατά το 2012 η ύφεση στην Κυπριακή οικονομία συνεχίστηκε και το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 2.4%. Η οικονομική συρρίκνωση οφειλόταν σε σημαντική μείωση στην εγχώρια ζήτηση ως αποτέλεσμα της μειωμένης κατανάλωσης και των επενδύσεων. Η ιδιωτική κατανάλωση επηρεάστηκε από τα μέτρα λιτότητας που άρχισαν να εφαρμόζονται από τα τέλη του 2011 ενώ η παρατεταμένη αβεβαιότητα μέχρι την ολοκλήρωση της συμφωνίας με την Τρόικα επηρέασε αρνητικά τις προσδοκίες. Αυτό φαίνεται από το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου, ο οποίος περιέχει πληροφορίες για τις προσδοκίες των καταναλωτών και των επιχειρηματιών.

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗ ΑΕΠ 2012

Υπηρεσίες περιλαμβανομένου τουρισμού	63%
Μεταποιητική Βιομηχανία	6%
Μεταφορές & Επικοινωνίες	9%
Κατασκευές	6%
Γεωργία	2%
Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	9%
Άλλα	5%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία (προκαταρκτικά στοιχεία 2012)

Ο Δείκτης μειώθηκε τους τελευταίους μήνες σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα καταδεικνύοντας ότι η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων στην Κύπρο είναι στα χαμηλότερα επίπεδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η επιδείνωση των προσδοκιών προδιαγράφει περαιτέρω συρρίκνωση της οικονομίας. Επιπρόσθετα, η πίεση στις χρηματοδοτικές συνθήκες στην Κύπρο και η απομόχλευση του τραπεζικού τομέα αναμένεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις επενδύσεις, την εργοδότηση και την οικονομική δραστηριότητα.

Ο κατασκευαστικός τομέας εξακολούθησε να συρρικνώνεται το 2012 και αυτό αναμένεται να συνεχιστεί, όπως φαίνεται από τη μείωση κατά 33% στο συνολικό εμβαδόν των αδειών οικοδομής κατά το 2012 σε σύγκριση με το 2011. Η αρνητική απόδοση του κατασκευαστικού τομέα αντανακλάται στις τιμές των κατοικιών. Σύμφωνα με τους δείκτες τιμών κατοικιών που ετοιμάζονται από τη Μονάδα Παρακολούθησης Ακινήτων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου σε συνεργασία με τις τράπεζες-μέλη του Συνδέσμου, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2012, οι τιμές των κατοικιών παρουσίασαν ετήσια μείωση κατά 4.8%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2011.

Ο τουριστικός τομέας ήταν ο κύριος μοχλός οικονομικής ανάπτυξης τον περασμένο χρόνο με τα έσοδα από τον τουρισμό για το 2012 ψηλότερα κατά 10.2% σε σχέση με το 2011. Οι προοπτικές παραμένουν συγκρατημένα αισιόδοξες λόγω της αύξησης των αφίξεων από τη Ρωσία. Επιπρόσθετα, νέα μέτρα τουριστικής υποδομής βρίσκονται σε στάδιο ολοκλήρωσής (όπως η μαρίνα Λεμεσού) ενώ η νέα κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να προωθήσει νέα έργα που θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προϊόντος, όπως καζίνο και γήπεδα γκολφ. Επιπρόσθετα, ο τομέας παροχής διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξακολουθεί να συνεισφέρει στην ανάπτυξη, σε χαμηλότερο όμως βαθμό από τις προηγούμενες χρονιές, όπως διαφαίνεται από τις εγγραφές εταιρειών κατά το 2012 οι οποίες έχουν μειωθεί κατά 7.7% σε σύγκριση με το 2011.

Οι συνθήκες της αγοράς εργασίας επιδεινώθηκαν κατά το 2012, με το δείκτη ανεργίας να ανεβαίνει σε ιστορικά ψηλό σημείο (μέσος όρος 11.9% για το 2012), αντανακλώντας τα χαμηλά επίπεδα οικονομικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων αυξήθηκε με διψήφιους ρυθμούς κάθε μήνα του 2012 σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2011. Οι απώλειες θέσεων εργασίας ήταν ιδιαίτερα μεγάλες στον κατασκευαστικό και στον αγροτικό τομέα.

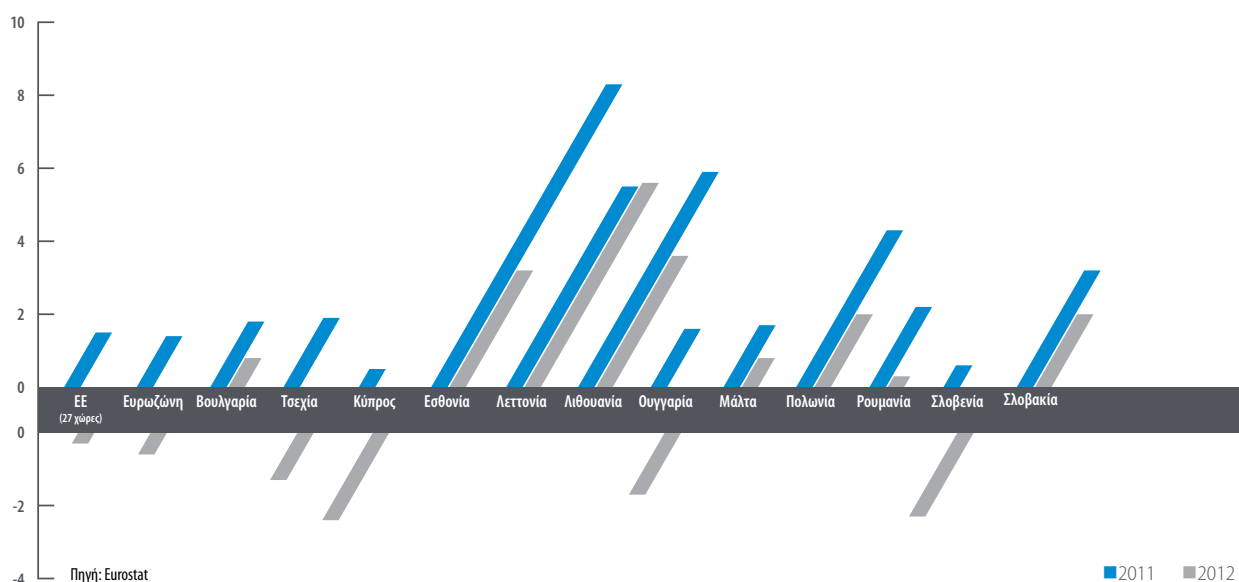
Ως αποτέλεσμα της υποτονικής εγχώριας ζήτησης και των μειώσεων στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου και των τροφίμων, ο πληθωρισμός για το 2012 με βάση τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή μειώθηκε σε 3.1% σε σύγκριση με 3.5% το 2011. Ο πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω το 2013, παρά τους ψηλότερους φόρους κατανάλωσης.

ΑΕΠ, ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ %							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013F	2014F
Κύπρος	3.6	-1.9	1.3	0.5	-2.4	-8.7	-3.9
ΕΕ 27	0.3	-4.3	2.1	1.6	-0.3	-0.1	1.4
Ευρωζώνη	0.4	-4.4	2.0	1.4	-0.6	-0.4	1.2
ΗΠΑ	-0.3	-3.1	2.4	1.8	2.2	1.9	2.6
Ιαπωνία	-1.0	-5.5	4.7	-0.6	2.0	1.4	1.6

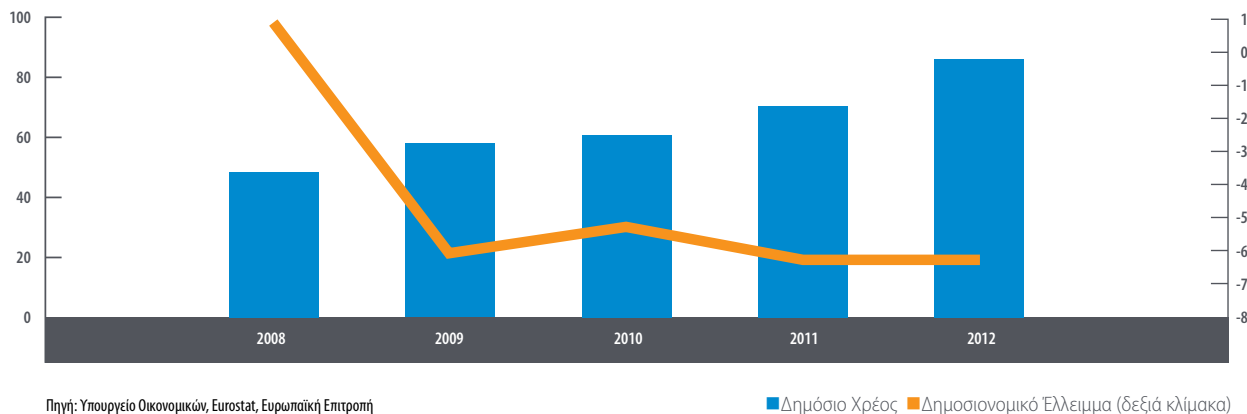

Ως μέρος του Μνημονίου Συναντίληψης, η Κυπριακή Κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να εφαρμόσει ένα αριθμό διαρθρωτικών μέτρων και μεταρρυθμίσεων με στόχο την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα, τη βελτίωση του ανταγωνισμού και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής οικονομίας. Παρόλο που τα μέτρα αυτά δεν αναμένεται να έχουν βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα, η πιστή και άμεση εφαρμογή τους αναμένεται να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών και την αξιοπιστία του κράτους και να θέσει τις βάσεις για οικονομική ανάκαμψη.

Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (%)

Κύπρος Δημόσιο Χρέος & Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% του ΑΕΠ)

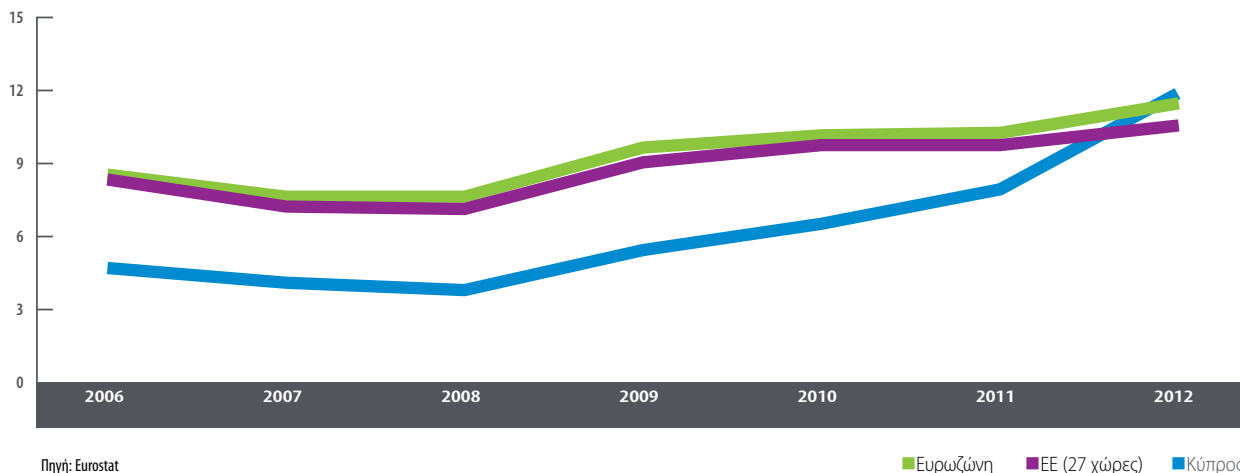

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ

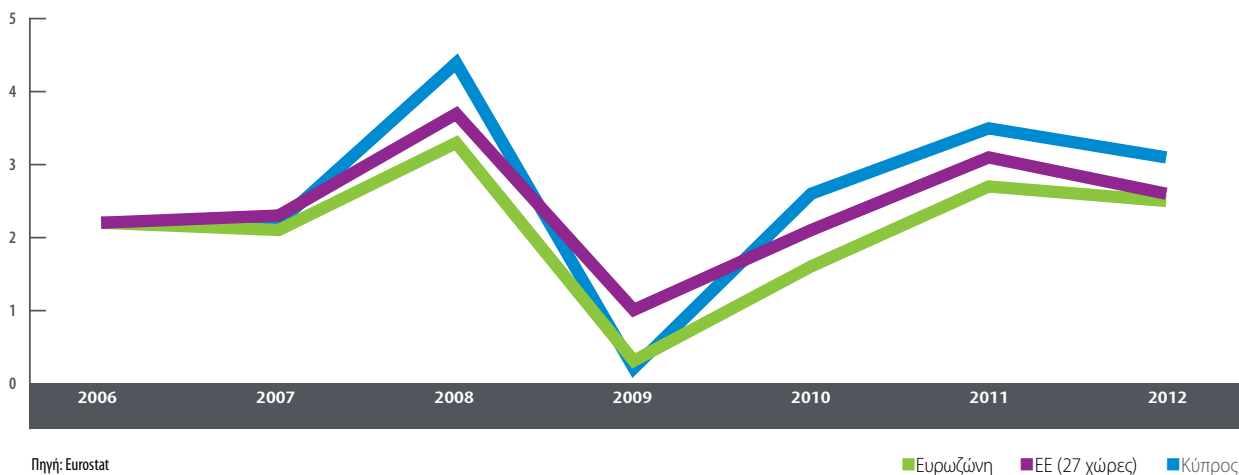
Οι αποφάσεις του Eurogroup για το δανειακό πρόγραμμα της Κύπρου δεν έχουν επηρεάσει το γενικό επιχειρησιακό και φορολογικό πλαίσιο το οποίο παραμένει συμπαγές. Το φορολογικό σύστημα της Κύπρου, σε συνδυασμό με το δίκτυο συμφωνιών αποφυγής διπλής φορολογίας και η εξαιρετική υποδομή επαγγελματικών υπηρεσιών παραμένει ακρογωνιαίος λίθος, στηρίζοντας την Κύπρο ως επιχειρηματική βάση για διαχείριση διεθνών επενδύσεων.

Όλα τα οφέλη (φορολογικά, νομικά, εποπτικά) που έχουν οι εταιρείες ξένων συμφερόντων που εδρεύουν στην Κύπρο παραμένουν αναλλοίωτα καθώς η δανειακή σύμβαση προνοεί οριακή αύξηση του εταιρικού φόρου (από 10% σε 12.5%) και αύξηση σε 30% του συντελεστή ειδικής αμυντικής εισφοράς σε τόκους Κυπρίων καταθετών (από υφιστάμενο συντελεστή 15%). Οι αλλαγές αυτές δεν επηρεάζουν τους ομίλους που οργανώνουν τη δομή τους και τις συναλλαγές τους μέσω της Κύπρου. Ως αποτέλεσμα, η Κύπρος παραμένει ελκυστική ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο και αυτό αναμένεται να ενισχυθεί καθώς η νέα κυβέρνηση έχει στόχο την άμεση εφαρμογή κινήτρων και μέτρων προσέλκυσης διεθνών επενδύσεων.

Ανεργία στην Κύπρο, την Ευρωζώνη και ΕΕ27

Πληθωρισμός στην Κύπρο, την Ευρωζώνη και ΕΕ27

Κύριοι Οικονομικοί Δείκτες

ΚΥΠΡΟΣ - ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ		2009	2010	2011	2012	2013f
ΑΕΠ (Πραγματικός Ρυθμός Μεγέθυνσης)	% Αλλαγή (1)	-1.9	1.3	0.5	-2.4	-8.7
ΑΕΠ (σε τιμές αγοράς)	ΕΥΡ εκ.	16,854	17,406	17,979	17,887	N/A
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (Ευρώ)		19,974	20,308	21,218	19,676	N/A
Κατά Κεφαλή ΑΕΠ (PPS)	EU - 27 = 100	100	97	94	N/A	N/A
Ανεργία	%	5.4	6.3	7.9	11.9	15.5
Πληθωρισμός	% Αλλαγή (1)	0.2	2.6	3.5	3.1	1.0
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	% ΑΕΠ	-10.7	-9.2	-4.8	-4.8	-1.9
Δημοσιονομικό Πλεόνασμα (+)/Έλλειμμα (-)	% ΑΕΠ	-6.1	-5.3	-6.3	-6.3	-6.5
Συνολικό Δημόσιο Χρέος (2)	% ΑΕΠ	58.5	61.3	71.1	85.8	109.5
Συνολικό Δημόσιο Χρέος (2)	ΕΥΡ εκ.	9,865	10,671	12,777	15,351	N/A

Πηγή: Eurostat, Υπουργείο Οικονομικών, Ευρωπαϊκή Επιτροπή interim forecast

(1) Ποσοστιαία μεταβολή σε σύγκριση με την ανάλογη περίοδο του προηγούμενου έτους

(2) Εξαιρουμένου του ενδοκυβερνητικού χρέους και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της Κεντρικής Τράπεζας προς το ΔΝΤ

- **Doing Business 2012 (World Bank):** Η Κύπρος κατατάσσεται 36η από 185 χώρες.
- **Global Competitiveness Index 2012-2013 (World Economic Forum):** Η Κύπρος κατατάσσεται 58η από 144 χώρες.
- **Index of Economic Freedom World Rankings:** Η Κύπρος κατατάσσεται 41η από 177 χώρες.

Εξελίξεις στο Χρηματιστήριο

Συλλογικά επενδυτικά σχέδια

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και το Χρηματιστήριο Κύπρου έχουν θέσει ως στόχο την προσέλκυση συλλογικών επενδυτικών σχεδίων στην Κύπρο. Στα πλαίσια προώθησης του στόχου αυτού έχουν ληφθεί οι πιο κάτω ενέργειες:

- Ολοκληρώθηκε η μεταφορά της Ευρωπαϊκής Οδηγίας UCITS IV στο εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο.
- Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ετοίμασε Νομοσχέδιο το οποίο εναρμονίζει την Κύπρο με την Οδηγία για τους Διαχειριστές Εναλλακτικών Επενδύσεων, καθώς και Νομοσχέδιο που εκσυγχρονίζει το πλαίσιο λειτουργίας των Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων. Τα Νομοσχέδια καθώς και οι συνοδευτικές οδηγίες βρίσκονται στο στάδιο της διαβούλευσης και θα προωθηθούν για ψήφιση στη Βουλή εντός των επόμενων μηνών. Με την ψήφιση των Νόμων αυτών μεταφέρεται η εποπτεία όλων των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων (UCITS και non-UCITS) στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.
- Το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) έχει προβεί σε τροποποίηση της Νομοθεσίας του, προκειμένου να επιτρέπεται το άνοιγμα Μεριδας Επενδυτή υπό τον έλεγχο Θεματοφύλακα η οποία θα είναι στο όνομα πιστωτικού ιδρύματος ή χρηματοοικονομικού οργανισμού και θα λειτουργεί ως συλλογικός λογαριασμός πελατών (omnibus account).

Η εν λόγω ρύθμιση βασίζεται στην πρακτική που ισχύει σε αναπτυγμένες χρηματιστηριακές αγορές και θεωρείται ως σημαντικό εργαλείο στην προσπάθεια προσέλκυσης διεθνών επενδυτών για επενδύσεις ως επίσης και για την εγγραφή Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων (Funds).

- Το Συμβούλιο του ΧΑΚ έχει λάβει απόφαση για ρύθμιση της εισαγωγής Μεριδίων στην Αγορά Διαπραγματεύσιμων Συλλογικών Επενδυτικών Σχεδίων και βρίσκεται στο στάδιο διαβούλευσης με ενδιαφερόμενους.

Τομέας ενέργειας

Ενόψει των εξελίξεων με τη διαδικασία αδειοδότησης τεμαχίων της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κύπρου για σκοπούς εξόρυξης υδρογονανθράκων, το ΧΑΚ προωθεί τις παρακάτω εισηγήσεις για την μελλοντική ανάπτυξη του ενεργειακού τομέα στην Κύπρο:

- Η Κρατική Εταιρεία Υδρογονανθράκων να εισαχθεί στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ανάλογη ρύθμιση έχει εφαρμοστεί στη Νορβηγία (με την εταιρεία StatOil). Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσει να γίνει άντληση κεφαλαίων μέσω της διάθεσης μέρους του μετοχικού κεφαλαίου σε διεθνείς και εγχώριους θεσμικούς αλλά και ιδιώτες επενδυτές.
- Στις επικείμενες συμφωνίες που θα συνομολογηθούν μεταξύ της Δημοκρατίας και των εταιρειών εξόρυξης υδρογονανθράκων που τελικά θα επιλεγούν για κάθε οικόπεδο της ΑΟΖ, να προβλέπεται συμβατικά εκ μέρους τους η υποχρέωση για έκδοση αξιών με τη μορφή πιστοποιητικών παραστατικών μετοχών (Depository Receipts) και εισαγωγής τους στο Κυπριακό Χρηματιστήριο.

Επισημαίνεται ότι ανάλογες ρυθμίσεις έγιναν και στο Ισραήλ, όπου μέσω του τομέα της ενέργειας αναπτύχθηκε περαιτέρω η χρηματιστηριακή αγορά της χώρας και επιτεύχθηκε η έλκυση διεθνών επενδυτών, πράγμα που ενδυνάμωσε τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό.

Πρόσθετα η υλοποίηση των πιο πάνω εισηγήσεων θα βοηθήσει στην προσέλκυση διεθνών επενδυτικών ταμείων (funds) στην Κύπρο, με εξειδίκευση στον τομέα της ενέργειας, καθώς και στη δημιουργία δεικτών μετοχών και παράγωγων προϊόντων όπως Futures, Options, ETF's, κ.α.

Βελτίωση στις υποδομές του ΧΑΚ

- Το Σύστημα Διακανονισμού Συναλλαγών του ΧΑΚ από το Δεκέμβριο του 2012 άρχισε να πραγματοποιεί το χρηματικό διακανονισμό μέσω της Ενιαίας Κοινής Πλατφόρμας Πληρωμών Target 2 του Ευρωσυστήματος. Η μετάβαση αυτή και οι θεσμικές προσαρμογές στις οποίες προέβηκε το ΧΑΚ βελτιώνουν το υφιστάμενο μοντέλο εκκαθάρισης και διακανονισμού αφού ο χρηματικός διακανονισμός συναλλαγών επί αξιών θα εκτελείται σε Χρήμα Κεντρικής Τράπεζας στο περιβάλλον Επικουρικού Συστήματος (Ancillary System – AS), του Target 2.
- Το Χρηματιστήριο έχει οριστεί ως Μηχανισμός Κεντρικής Αποθήκευσης Ρυθμιζόμενων Πληροφοριών (Officially Appointed Mechanism for the Storage of Regulated Information) γνωστό ως OAM. Το OAM είναι ένα ηλεκτρονικό σύστημα καταχώρησης των ανακοινώσεων (ρυθμιζόμενης πληροφόρησης) που εκδίδονται από τους εισηγμένους Εκδότες, τα Μέλη του Χρηματιστηρίου, τους Συμβούλους Εισαγωγείς, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και άλλους φορείς της Αγοράς. Το σύστημα του OAM τέθηκε σε επίσημη λειτουργία τον Οκτώβριο 2012, και εκσυγχρονίζει τη διαδικασία ανακοινώσεων, σύμφωνα και με τα Πρότυπα Εταιρικών Πράξεων που προωθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Επιπρόσθετα προϊόντα και υπηρεσίες στην Κυπριακή Χρηματιστηριακή Αγορά

- Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει συμπεριλάβει τα δυαδικά συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης (Financial Binary Options) στα επενδυτικά προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών. Έχει προχωρήσει στην έγκριση άδειας λειτουργίας σε εταιρείες για παροχή επενδυτικών υπηρεσιών σε binary options.
- Βάσει κανονιστικών αποφάσεων του ΧΑΚ, έχει ρυθμιστεί η λειτουργία των Πιστοποιητικών Παραστατικών Μετοχών (GDR's). Τα Πιστοποιητικά αυτά αντιπροσωπεύουν την ιδιοκτησία ενός ποσοστού του μετοχικού κεφαλαίου μίας εταιρείας και αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε δολάρια και ευρώ. Αντί να εισάγονται οι ίδιοι οι τίτλοι μίας εταιρείας στο Χρηματιστήριο, ένα μέρος τους «κατατίθεται» σε θεματοφύλακα ο οποίος με τη σειρά του αναλαμβάνει να εκδώσει και να εισάξει προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο, τις «αποδείξεις», δηλαδή τα Πιστοποιητικά Παραστατικά Μετοχών της κατάθεσης αυτής. Τα Πιστοποιητικά απευθύνονται σε εξειδικευμένους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και παρέχουν πλεονεκτήματα για τους επενδυτές και για τις εκδότριες εταιρείες, όπως το χαμηλό κόστος εισαγωγής, διαπραγμάτευσης και εκκαθάρισης. Τα Πιστοποιητικά αυτά μπορούν να εισαχθούν τόσο στη Ρυθμιζόμενη, όσο και στη μη Ρυθμιζόμενη Αγορά (N.E.A.) του ΧΑΚ.
- Το ΧΑΚ έχει οριστεί από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ως Δημοπράτης (Auctioneer) των Δικαιωμάτων Εκπομπής Αερίων του Θερμοκηπίου, εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα προϊόντα τα οποία θα πλειστηριάζονται κατ' εφαρμογή της Οδηγίας 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, είναι τα Γενικά Δικαιώματα – EUAs και τα Δικαιώματα Κλάδου των Αερομεταφορών (EUAs). Οι πρώτοι πλειστηριασμοί πραγματοποιήθηκαν το Νοέμβριο 2012.
- Ο Οργανισμός ANNA (Association of National Numbering Agencies) έχει ορίσει το ΧΑΚ ως τον επίσημο εθνικό εκπρόσωπο του, για την έκδοση κωδικών ISIN/CFI. Ο κωδικός ISIN (International Securities Identification Number) είναι ένας μοναδικός αριθμός που αποδίδεται σε κάθε κινητή αξία και αποτελεί την ταυτότητά της, προκειμένου να διαπραγματεύεται σε Χρηματιστήρια Αξιών. Ο κωδικός CFI (Classification of Financial Instruments) είναι το διεθνές πρότυπο που καθορίζει, περιγράφει και ταξινομεί τα διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα.
- Το ΧΑΚ έχει αναλάβει ρόλο Τοπικής Αρχής Εγγραφής (ΤΑΕ) εξουσιοδοτημένου Παροχέα Υπηρεσιών Πιστοποίησης (ΠΥΠ) και άρα μεσολαβεί για την έκδοση και παράδοση σε οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο Αναγνωρισμένων Ψηφιακών Πιστοποιητικών και Ασφαλών Διατάξεων Δημιουργίας Υπογραφής. Αυτό επιτρέπει τη δημιουργία προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, η οποία υπέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής.

3

Τραπεζικός
Τομέας

Γενική Ανασκόπηση

Τον Απρίλιο του 2013, μετά από μήνες διαπραγματεύσεων, οι Κυπριακές αρχές κατέληξαν σε συμφωνία αναφορικά με το οικονομικό πρόγραμμα στήριξης στο οποίο θα συμβάλει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Της συμφωνίας αυτής προηγήθηκε απόφαση του Eurogroup η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του μεγέθους του τραπεζικού τομέα σε σχέση με την οικονομία καθώς και την εξυγίανση της δεύτερης μεγαλύτερης τράπεζας στην Κύπρο και την αναδιάρθρωση και ανακεφαλαιοποίηση της μεγαλύτερης τράπεζας.

Σε αντίθεση με τις δανειακές συμβάσεις της Ελλάδας, Ιρλανδίας και Ισπανίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα παρέχει στήριξη για ανακεφαλαιοποίηση των δύο τραπεζών και άρα η ανακεφαλαιοποίηση θα πρέπει να γίνει με ίδια μέσα (bail-in). Ως μέρος της συμφωνίας, οι ασφαλισμένοι καταθέτες (που αποτελούν πάνω από το 95% του συνολικού αριθμού των κατόχων λογαριασμών στις δύο επηρεαζόμενες τράπεζες) έχουν διασφαλιστεί πλήρως. Η Βουλή ψήφισε νομοθεσία με την οποία θεσπίζεται το πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων, βασισμένο στην σχετική πρόταση οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με την νέα νομοθεσία, ως αρχή εξυγίανσης για τις τράπεζες και τα ΣΠΙ ορίζεται η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Βάση του νέου πλαισίου, η Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου διασπάστηκε σε «καλή» και «κακή» τράπεζα και η «καλή» τράπεζα που περιλαμβάνει τις εργασίες, εξυπηρετούμενα δάνεια και ασφαλισμένες καταθέσεις εξαγοράστηκε από την Τράπεζα Κύπρου. Σε συνέχεια, η Τράπεζα Κύπρου θα αναδιρθρωθεί και θα ανακεφαλαιοποιηθεί πλήρως με μετατροπή σε μετοχές μέρους των μη εξασφαλισμένων καταθέσεων. Επιπρόσθετα, οι Ελληνικές θυγατρικές των κυπριακών τραπεζών πωλήθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς Ελλάδος. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, η Τράπεζα Κύπρου ανακεφαλαιοποιείται πλήρως και διασφαλίζει τη συμμετοχή της στις συνήθεις εργασίες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Ο ελάχιστος δείκτης κυρίων βασικών ιδίων κεφαλαίων (core tier 1 capital ratio) θα αυξηθεί από τα σημερινά επίπεδα του 8% σε 9% μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2013. Σε περίπτωση που υπάρχει άλλος χρηματοπιστωτικός οργανισμός ο οποίος κρίνεται βιώσιμος και ζητήσει στήριξη για ανακεφαλαιοποίηση, θα χρησιμοποιηθούν κεφάλαια από το πρόγραμμα στήριξης (σύμφωνα και με τους κανόνες κρατικής βοήθειας). Η συμφωνία προβλέπει ότι θα γίνει αξιολόγηση έκαστου ΣΠΙ για να διαπιστωθεί η βιωσιμότητά του, και όπου κριθεί απαραίτητο, τα ΣΠΙ δεν θα αναδιρθρωθούν αλλά θα ανασυγκροτηθούν μέσω συγχωνεύσεων.

Για αντιμετώπιση των πιέσεων ρευστότητας που υπήρξαν στη διάρκεια της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα, κρίθηκε απαραίτητο να επιβληθούν προσωρινά έκτακτα μέτρα για να αποτρέψουν μεγάλες εκροές κεφαλαίων. Οι αναλήψεις μετρητών, οι ηλεκτρονικές πληρωμές και οι μεταφορές στο εξωτερικό περιορίστηκαν με ειδικές ρυθμίσεις. Η εφαρμογή των εν λόγω μέτρων σχεδιάστηκε για να ελαχιστοποιήσει τυχόν διαταραχές στα συστήματα πληρωμών και για να επιτρέψει τις απαραίτητες συναλλαγές για τη λειτουργία της οικονομίας. Ο αντίκτυπος των μέτρων αυτών εξετάζεται σε καθημερινή βάση. Σύμφωνα με τη συμφωνία με την Τρόικα, οι ρυθμίσεις αυτές θα χαλαρώσουν σταδιακά και θα διατηρηθούν μόνο όσο είναι απόλυτα απαραίτητο για να αποτραπούν κίνδυνοι για τη σταθερότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε στις 2 Μαΐου 2013 την πρόθεσή της να δέχεται ως ενέχυρο για την παροχή ρευστότητας τα ομόλογα που έχει εκδώσει ή εγγυηθεί η Κυπριακή Δημοκρατία, τα οποία θα υπόκεινται σε ειδικά ποσοστά μείωσης. Η εξέλιξη αυτή αποτελεί συνέπεια της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ να μην εφαρμόζει ελάχιστα όρια πιστοληπτικής αξιολόγησης όσον αφορά στα κυπριακά ομόλογα. Η άρση του περιορισμού ισχύει για όλα τα υφιστάμενα και τα νέα ομόλογα, με εφαρμογή από τις 9 Μαΐου με σχετική νομοθετική πράξη.

Περαιτέρω, στις 13 Μαΐου, το διοικητικό συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης ενέκρινε την εκταμίευση της πρώτης δόσης ύψους 3 δισ. ευρώ από το πακέτο έκτακτης δανειοδότησης για την Κύπρο. Η πρώτη δόση παραχωρήθηκε σε δύο εκταμιεύσεις: Η πρώτη εκταμίευση, ύψους δύο δισεκατομμυρίων, έγινε στις 13 Μαΐου και η επόμενη, ύψους έως και ενός δισεκατομμυρίου, πριν από τις 30 Ιουνίου.

Εμπορικές τράπεζες και Βασικές Στατιστικές

Στον εγχώριο τραπεζικό κλάδο δραστηριοποιούνται (α) κυπριακές τράπεζες, θυγατρικές και καταστήματα ξένων Τραπεζών, τα οποία εποπτεύονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) και (β) Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ) τα οποία εποπτεύονται από την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών.

Με την ένταξη της Κύπρου στην ευρωζώνη την 1η Ιανουαρίου 2008, ένας από τους πρωταρχικούς ρόλους της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου είναι η εποπτεία του τραπεζικού συστήματος και η επικράτηση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Στα πλαίσια του ρόλου της ως εποπτική αρχή, η ΚΤΚ καθοδηγείται από τις συστάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας για την Εποπτεία των Τραπεζών και εφαρμόζει τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες σχετικά με τη ρύθμιση των τραπεζικών εργασιών. Επιπρόσθετα, η ΚΤΚ παρακολουθεί τις νέες εξελίξεις και αναθεωρεί και τροποποιεί τις πολιτικές της ανάλογα.

Ως απόρροια των όρων της συμφωνίας μεταξύ της Κυπριακής κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, τα ΣΠΙ θα εποπτεύονται, από τον Ιούλιο του 2013, από την Κεντρική Τράπεζα.

Ο εγχώριος τραπεζικός τομέας περιλαμβανομένων των ΣΠΙ ισοδυναμούσε κατά το 2012 με το 550% του ΑΕΠ της Κύπρου. Σε συνέχεια της απόφασης του Eurogroup στις 25 Μαρτίου, οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες της Κύπρου (Laiki Bank και Τράπεζα Κύπρου) προβαίνουν σε αναδιάρθρωση με στόχο να μειωθεί η συμβολή του χρηματοοικονομικού τομέα της Κύπρου στο ΑΕΠ στα επίπεδα του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι το 2018. Οι υπόλοιπες τράπεζες που λειτουργούν στην Κύπρο δεν επηρεάζονται από αυτή την απόφαση.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ (31/12/12)		
	Τράπεζες	Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ)
Καταθέσεις (€ εκ.)	54,037	16,119
Δάνεια (€ εκ.)	57,142	15,324
Καταστήματα	431	417
Προσωπικό	10,131	2,684
Καταστήματα ανά 100,000 κατοίκους	56	52

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών

Όπως φαίνεται από τον προηγούμενο πίνακα, οι τράπεζες κατέχουν δεσπόζουσα θέση στο εγχώριο χρηματοοικονομικό σύστημα, διατηρώντας στο τέλος Δεκεμβρίου 2012, μερίδιο αγοράς 79% στα δάνεια και 77% στις καταθέσεις. Κατά τη διάρκεια του 2012, ο αριθμός προσωπικού των τραπεζών μειώθηκε κατά 2% ενώ ο αριθμός των υποκαταστημάτων κατά 6%. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί καθώς οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες προχωρούν με τα σχέδια συγχώνευσης και αναδιάρθρωσης, σε συνέχεια της απόφασης του Eurogroup και της υπογραφής του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα.

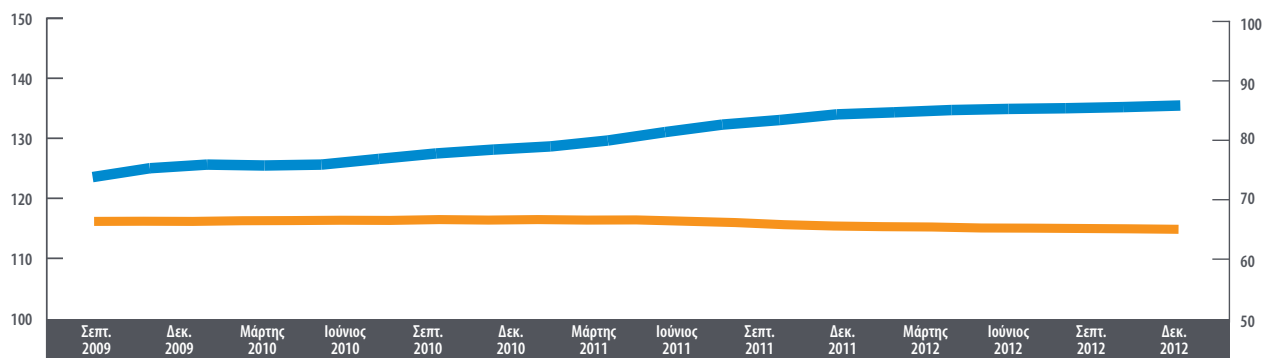
Παρά τα βραχυπρόθεσμα προβλήματα προσαρμογής σε αυστηρότερο πλαίσιο δημοσιονομικής πειθαρχίας και ενισχυμένης εποπτείας, η δανειακή σύμβαση δημιουργεί ένα ισχυρότερο τραπεζικό τομέα, εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους και δίνει την ευκαιρία σε ξένους επενδυτές να ισχυροποιήσουν την παρουσία τους στην Κύπρο, της οποίας η οικονομία θα εδράζεται σε πιο στέρεα βάση. Σύμφωνα με την άποψη της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, το σχέδιο διάσωσης θα μετατρέψει την Τράπεζα Κύπρου, το μεγαλύτερο δανειστή στη χώρα, σε μια από τις τράπεζες με την ισχυρότερη κεφαλαιοποίηση σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΚΥΠΡΟΣ - ΔΟΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΑΤΜ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΛΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ 2011 & 2012

	Τράπεζες	Καταστήματα	Υπαλλήλοι	ΑΤΜ
2011	12	429	9,372	449
2012	12	384	9,273	423

Πηγή: Τακτικά μέλη Συνδέσμου

Δανεισμός Νοικοκυριών ως % του ΑΕΠ

Πηγή: CBC

■ Κύπρος ■ Ευρωζώνη (δεξιά κλίμακα)

Χρηματοοικονομική Διαμεσολάβηση

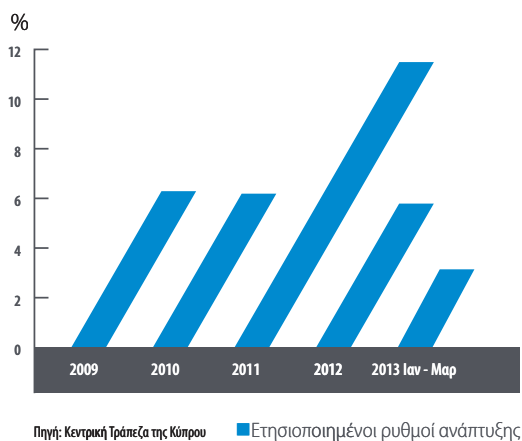
Κατά το 2012, οι καταθέσεις στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα παρέμειναν σταθερές με μικρή αύξηση κατά 1.2% (2011: μείωση 0.9%) ενώ οι καταθέσεις κατοίκων εξωτερικού αυξήθηκαν κατά 5.1%. Στους τρεις πρώτους μήνες του 2013 οι συνολικές καταθέσεις μειώθηκαν κατά 9.9% σε σύγκριση με τους πρώτους τρεις μήνες του 2012.

Η πιστωτική επέκταση του 2012 (το σύνολο του δανεισμού σε κατοίκους Κύπρου, κατοίκους άλλων χωρών της ευρωζώνης και κατοίκους εκτός ευρωζώνης) αυξήθηκε κατά 5.8% σε σύγκριση με αύξηση 11.5% το 2011. Ενώ ένα μεγάλο ποσοστό της αύξησης μπορεί να αποδίδεται σε αναδιάρθρωση δανείων, τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι ο τραπεζικός τομέας στην Κύπρο συνέχισε να χρηματοδοτεί την οικονομία.

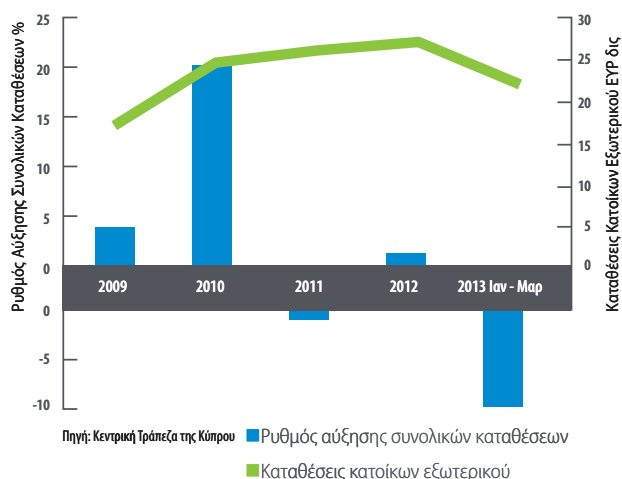
Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, η αύξηση του συνολικού δανεισμού στην Κύπρο ανήλθε στο 3.7% σε ετησιοποιημένη βάση κατά τους πρώτους τρεις μήνες του 2013 σε σύγκριση με τους πρώτους δύο μήνες του 2012.

Σύμφωνα με την έρευνα τραπεζικών χορηγήσεων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, η ζήτηση για δάνεια από επιχειρήσεις και νοικοκυριά παρουσίασε μείωση. Συγκεκριμένα, η μείωση στη ζήτηση για το τέταρτο τρίμηνο του 2012 ήταν μεγαλύτερη από τη μείωση που καταγράφηκε το προηγούμενο τρίμηνο και μεγαλύτερη από τις προσδοκίες του τραπεζικού τομέα. Η ζήτηση δανείων από νοικοκυριά και επιχειρήσεις αναμένεται να συρρικνωθεί περισσότερο το πρώτο τρίμηνο του 2013. Αναφορικά με την προσφορά δανεισμού, η Έρευνα συμπεραίνει ότι τα κριτήρια για παροχή επιχειρηματικών δανείων έγιναν αυστηρότερα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2012 και αναμένεται να γίνουν ακόμη πιο αυστηρά το πρώτο τρίμηνο του 2013, όμως σε χαμηλότερο βαθμό. Τα κριτήρια παροχής καταναλωτικών δανείων κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2012 ήταν το ίδιο αυστηρά όσο το προηγούμενο τρίμηνο και αναμένεται να γίνουν αυστηρότερα κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013. Η προσφορά και ζήτηση δανείων αντανακλά τις συνθήκες στην υπόλοιπη ευρωζώνη.

Πιστώσεις Χρηματοοικονομικών Οργανισμών

Καταθέσεις σε Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς

Τραπεζικές Πιστώσεις ανά Τομέα

Σύμφωνα με τον πιο κάτω πίνακα, τα καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια παρουσίασαν μικρή μείωση της τάξης του 0.7% και 1.5% αντιστοίχως το 2012. Ο δανεισμός στις επιχειρήσεις αυξήθηκε κατά 6.7%.

	Υπόλοιπα τέλος περιόδου €εκ.		Υπόλοιπα ως % του συνόλου		Ετήσια μεταβολή %
	2011	2012	2011	2012	2011
Κυβέρνηση	1,110	1,603	1.6%	2.2%	44.4%
Άλλοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	9,144	9,603	13.3%	13.3%	5.0%
Ασφαλιστικές εταιρείες & ταμεία προνοίας	87	1,121	0.1%	1.5%	1188.5%
Μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις	31,112	33,197	45.4%	45.8%	6.7%
Καταναλωτές	3,482	3,459	5.1%	4.8%	-0.7%
Στεγαστικά δάνεια	15,139	14,906	22.1%	20.6%	-1.5%
Άλλα δάνεια νοικοκυριών	8,447	8,579	12.3%	11.8%	1.6%
Σύνολο	68,521	72,468			5.8%

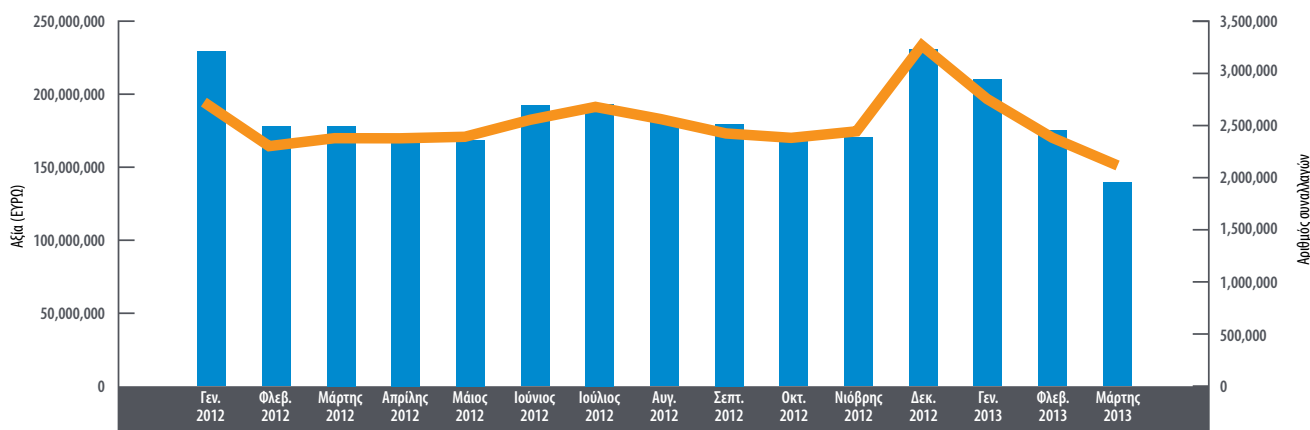
Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

Συναλλαγές με Χρεωστικές και Πιστωτικές Κάρτες

Κατά το 2012, η συνολική αξία αγορών στην Κύπρο από κατόχους χρεωστικών και πιστωτικών καρτών που εκδόθηκαν στην Κύπρο αυξήθηκε κατά 3% και ανήλθε στα 2.27 δισεκατομμύρια ευρώ (2011: 2.20 δισεκατομμύρια ευρώ). Κατά τη διάρκεια της χρονιάς, ο συνολικός αριθμός συναλλαγών αυξήθηκε κατά 6%, ενώ η μέση αξία συναλλαγών ήταν 72 ευρώ ανά συναλλαγή (2011: 74 ευρώ). Το πρώτο τρίμηνο του 2013 η συνολική αξία συναλλαγών μειώθηκε κατά 10% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012 ενώ η μείωση ήταν ιδιαίτερα αισθητή τον Μάρτιο 2013 (22%).

Το 2012, οι κάτοχοι κυπριακών καρτών ξόδεψαν στο εξωτερικό συνολικά 1.40 δισεκατομμύρια ευρώ χρησιμοποιώντας κάρτες που εκδόθηκαν στην Κύπρο, ποσό που περιλαμβάνει αγορές και αναλήψεις (2011: 1.29 δισεκατομμύρια ευρώ).

Συναλλαγές Καρτών

Πηγή: JCC

■ Αξία ■ Αριθμός συναλλαγών

4 Το Υπό Επισκόπηση Έτος

Bail-in και Κύπρος

Η χρηματοοικονομική κρίση στην Ευρώπη έχει αναδείξει τις δυσκολίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αντιμετωπίσει το πρόβλημα. Ειδικά, τα προβλήματα στον τραπεζικό τομέα έχουν αναδείξει σημαντικά ρήγματα στην αρχιτεκτονική της σταθερότητας της ευρωζώνης. Ως αποτέλεσμα, οι Ευρωπαϊκές αρχές υιοθετούν περιεκτικά μέτρα για να επανορθώσουν το πρόβλημα. Μία από τις κύριες προτεραιότητες είναι η δημιουργία Τραπεζικής Ένωσης, η οποία επιχειρεί να αποδυναμώσει τη διασύνδεση μεταξύ χρεωμένων κρατών και προβληματικών τραπεζών. Η Τραπεζική Ένωση αποτελείται από τρεις πυλώνες: το πλαίσιο εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων, τον ενιαίο μηχανισμό εποπτείας (συμπεριλαμβανομένου του CRDIV) και το ενιαίο σχέδιο εγγύησης καταθέσεων/ταμείο εξυγίανσης.

Μέχρι σήμερα, πολλές χώρες της ευρωζώνης βασίζονταν στο γενικό πλαίσιο εταιρικής εκκαθάρισης για να αντιμετωπίσουν την χρεοκοπία τραπεζών, με επακόλουθο τις χρονοβόρες διαδικασίες εκκαθάρισης και το σημαντικό κόστος στην οικονομία. Η Ευρωπαϊκή Οδηγία για τη θέσπιση πλαισίου για την διάσωση και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (Bank Recovery & Resolution Directive - BRRD) επιδιώκει να διασφαλίσει ότι οι εθνικές αρχές διατηρούν ισχυρά εργαλεία και εξουσίες για να διαχειρίζονται περιπτώσεις τραπεζών που αντιμετωπίζουν προβλήματα, ειδικά στο στάδιο της «πρόληψης», της «έγκαιρης παρέμβασης», και της «εξυγίανσης».

Στο στάδιο της πρόληψης, η αρχή εξυγίανσης ζητά από την τράπεζα να ετοιμάσει σχέδια ανάκαμψης (για αντιμετώπιση της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης), σχέδια εξυγίανσης (για διασφάλιση της συνέχισης των ουσιωδών λειτουργιών) και να απομακρύνει τυχόν εμπόδια για την ομαλή διάλυση της τράπεζας που πιθανόν να θέτουν σε κίνδυνο τη χρηματοοικονομική σταθερότητα. Στο στάδιο της έγκαιρης παρέμβασης, η αρχή εξυγίανσης απαιτεί από την τράπεζα να υλοποιήσει μέτρα που περιλαμβάνει το σχέδιο ανάκαμψης, να απομακρύνει ή να αντικαταστήσει μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή/και Εκτελεστικούς Διευθυντές, να ετοιμάσει σχέδιο αναδιάρθρωσης των υποχρεώσεων της τράπεζας, και να διορίσει Ειδικό Διευθυντή για περιορισμένη περίοδο ούτως ώστε να αποκαταστήσει την χρηματοοικονομική ευρωστία και την συνετή διοίκηση της τράπεζας. Στο στάδιο της εξυγίανσης, όταν η τράπεζα δεν είναι πλέον βιώσιμη ή πιθανόν να καταστεί μη βιώσιμη, η αρχή εξυγίανσης επεμβαίνει ώστε να διασφαλίσει τη συνέχιση των ουσιωδών λειτουργιών της τράπεζας, να αποφύγει αρνητικές επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να προστατέψει το δημόσιο χρήμα και τους καταθέτες που καλύπτονται από το σχέδιο προστασίας καταθέσεων. Η αρχή εξυγίανσης μπορεί να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε από τα πιο κάτω εργαλεία εξυγίανσης: την πώληση δραστηριοτήτων, την τράπεζα «γέφυρα», τον διαχωρισμό περιουσιακών στοιχείων και τη διάσωση με ίδια μέσα (bail-in). Η σημαντικότερη πτυχή των τεσσάρων εργαλείων εξυγίανσης είναι ότι οι μέτοχοι επωμίζονται πρώτοι τις ζημιές, οι πιστωτές επωμίζονται ζημιές μετά τους μετόχους σύμφωνα με τη σειρά προτεραιότητας των απαιτήσεών τους (περιλαμβανομένων και των ανασφάλιστων καταθετών), κανένας πιστωτής δεν επωμίζεται μεγαλύτερες ζημιές από ότι θα είχε αν η τράπεζα αφηνόταν να χρεοκοπήσει με τις συνήθεις διαδικασίες εκκαθάρισης και η ανώτερη διοίκηση της τράπεζας αντικαθίσταται.

Το εργαλείο της πώλησης δραστηριοτήτων επιτρέπει στην αρχή εξυγίανσης να πωλήσει ολόκληρη ή μέρος της προβληματικής τράπεζας σε κάποια άλλη τράπεζα, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών, των στοιχείων ενεργητικού, των δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων. Το εργαλείο της τράπεζας γέφυρας επιτρέπει στην αρχή εξυγίανσης να μεταφέρει όλα ή ορισμένα στοιχεία ενεργητικού, δικαιώματα ή υποχρεώσεις της προβληματικής τράπεζας σε μια τράπεζα γέφυρα με σκοπό να συνεχίσει να προσφέρει κάποιες ουσιώδεις υπηρεσίες. Η τράπεζα γέφυρα θα πρέπει τελικά να πωληθεί όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν και εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου. Το εργαλείο του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων δίδει στην αρχή εξυγίανσης τη δυνατότητα να μεταφέρει περιουσιακά στοιχεία, δικαιώματα ή υποχρεώσεις σε κάποια εταιρεία ειδικού σκοπού. Τα περιουσιακά στοιχεία που θα μεταφερθούν θα πρέπει να τύχουν διαχείρισης με στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας δια μέσου της πώλησής τους.

Τέλος, το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα επιτρέπει στην αρχή εξυγίανσης να ανακεφαλαιοποιήσει μια προβληματική τράπεζα (χωρίς τη χρήση δημοσίου χρήματος) και να εκκαθαρίσει μέρος των εργασιών της με ομαλό τρόπο. Ως αποτέλεσμα της ανακεφαλαιοποίησης (μετατροπή χρέους σε μετοχές ή απομείωση του χρέους), οι μέτοχοι διαγράφονται ή απομειώνονται και οι απαιτήσεις των πιστωτών μειώνονται ή μετατρέπονται σε μετοχές.

Παρόλο που η Οδηγία εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων δεν αναμένεται να επισημοποιηθεί πριν τον Ιούνιο του 2013 (εφαρμογή από το 2018), ορισμένα από τα μέτρα εξυγίανσης έχουν εφαρμοστεί στην περίπτωση της Κύπρου. Τον Ιούνιο του 2012 η Κυπριακή κυβέρνηση υπέβαλε αίτηση για να λάβει οικονομική βοήθεια από την Τρόικα για να αντιμετωπίσει ανισορροπίες στα δημόσια οικονομικά και να χρηματοδοτήσει την ανακεφαλαιοποίηση συγκεκριμένων τραπεζών. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών προήλθαν μετά την λήψη πολιτικής απόφασης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Οκτώβριο του 2011 για κούρεμα των ελληνικών κρατικών ομολόγων. Το κούρεμα είχε ως αποτέλεσμα τη διαγραφή 4.5δισ ευρώ από τα κεφάλαια των τριών μεγαλύτερων κυπριακών τραπεζών. Παρά τη ζημιά που προκάλεσε εκείνη η απόφαση, η Τρόικα αξίωσε όπως τα 5.8δισ ευρώ που απαιτούνταν για σκοπούς ανακεφαλαιοποίησης των δυο τραπεζών εξευρεθούν από ίδια μέσα (bail-in). Σε διαφορετική περίπτωση, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα διέκοπτε άμεσα την πρόσβαση των δυο τραπεζών στο μηχανισμό έκτακτης παροχής ρευστότητας, με ολέθρια αποτελέσματα για το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Ως εκ τούτου, το Eurogroup αποφάσισε στις 15 Μαρτίου 2013 την επιβολή κουρέματος στις ασφαλισμένες και ανασφάλιστες καταθέσεις τόσο των προβληματικών όσο και των υγιών τραπεζών. Ακολούθησε μια δεύτερη και πιο επώδυνη απόφαση που λήφθηκε στις 25 Μαρτίου 2013. Αυτή περιλάμβανε την εξυγίανση της δεύτερης μεγαλύτερης τράπεζας (Λαϊκή Τράπεζα) και την επιβολή κουρέματος στις ανασφάλιστες καταθέσεις της μεγαλύτερης τράπεζας στην Κύπρο (Τράπεζα Κύπρου). Η εξυγίανση της Λαϊκής Τράπεζας απαιτούσε τη δημιουργία τράπεζας γέφυρας, στην οποία μεταφέρθηκαν όλες οι ασφαλισμένες καταθέσεις και αντίστοιχο ποσό περιουσιακών στοιχείων, και ακολούθως την απορρόφησή της από την Τράπεζα Κύπρου. Η εξυγίανση της Τράπεζας Κύπρου περιλάμβανε τη διάσωση με ίδια μέσα (bail-in) με την επιβολή ζημιών ύψους μέχρι 60% στις ανασφάλιστες καταθέσεις (37.5% μετατροπή σε μετοχές με πλήρη δικαίωμα ψήφου και πρόσβαση σε μελλοντικές πληρωμές μερίσματος, και 22.5% προσωρινή κατακράτηση μέχρι την οριστική επιβεβαίωση της ανακεφαλαιοποίησης). Μέρος του υπόλοιπου 40% που δεν υπέστη ζημιά παγιοποιήθηκε προσωρινά ώστε να εξασφαλιστεί η ρευστότητα της τράπεζας. Και στις δύο περιπτώσεις, οι μέτοχοι των δυο τραπεζών εξαλείφθηκαν, ακολουθούμενοι από τους πιστωτές κατώτερης εξασφάλισης και τους μη εξασφαλισμένους πιστωτές.

Το σχέδιο διάσωσης με ίδια μέσα που εφαρμόστηκε στην Κύπρο έχει ανατρέψει τις παραδοσιακές μεθόδους διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων στην ευρωζώνη, όπως αυτές εφαρμόστηκαν στην περίπτωση της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Ελλάδας και της Πορτογαλίας. Η απόφαση για διάσωση με ίδια μέσα (bail-in) προκάλεσε την απότομη και βίαιη σμίκρυνση του τραπεζικού τομέα της Κύπρου, επιφέροντας δραματικό αντίκτυπο στη δυνατότητα λειτουργίας και εξυπηρέτησης των πελατών και της οικονομίας. Ο αρνητικός αντίκτυπος από την αναπάντεχη πτώση στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) δεν μπορεί ακόμα να εκτιμηθεί, αλλά αναμένεται να είναι σημαντικός και μακροπρόθεσμος. Επιπρόσθετα, αναμένεται να υπάρξουν επιπλοκές και για την υπόλοιπη Ευρώπη. Παρά τις δημόσιες δηλώσεις Ευρωπαίων αξιωματούχων περί του αντιθέτου, η περίπτωση της Κύπρου ίσως να αποτελεί το μοντέλο διαχείρισης μελλοντικών χρηματοοικονομικών κρίσεων. Σε περίπτωση που οποιαδήποτε χώρα της ευρωζώνης αντιμετωπίζει προβλήματα και αδυνατεί να ανακεφαλαιοποιήσει τις εγχώριες τράπεζες θα εξαναγκάζεται να προβαίνει σε διάσωση με ίδια μέσα, επιμερίζοντας ζημιές στους μετόχους, στους πιστωτές και στους ανασφάλιστους καταθέτες. Το γεγονός αυτό θα υπονομεύσει τις κοινά αποδεκτές προσπάθειες αντιμετώπισης μελλοντικών χρηματοοικονομικών κρίσεων, θα ενθαρρύνει τη φυγή κεφαλαίων από δημοσιονομικά αδύναμες χώρες και θα οδηγήσει σε περισσότερη αστάθεια.

Οι Δημοσιονομικές Πτυχές του Μνημονίου

Σε συνέχεια αιτήματος βοήθειας από την Κυπριακή Κυβέρνηση, τον Απρίλιο 2013 συμφωνήθηκαν τα κύρια στοιχεία του πακέτου διάσωσης μεταξύ των Κυπριακών αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (Τρόικα). Το πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης για το οποίο θα καταβάλουν εισφορές και οι τρεις φορείς, ανέρχεται σε 10 δισεκατομμύρια ευρώ, τα οποία θα καταβληθούν από το Μάιο 2013 μέχρι το Μάιο 2016. Το δάνειο θα έχει διάρκεια 22 χρόνια και οι αποπληρωμές θα ξεκινήσουν σε 10 χρόνια από την υπογραφή της συμφωνίας, ενώ το επιτόκιο αναμένεται να ανέλθει στο 2.5%.

Οι κύριοι στόχοι του μνημονίου είναι να στηριχθεί η βιωσιμότητα του τραπεζικού τομέα, να συνεχιστεί η δημοσιονομική εξυγίανση και να εφαρμοστούν διαρθρωτικές αλλαγές για αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Σε σχέση με τους δημοσιονομικούς στόχους, το πρόγραμμα έχει σκοπό να διορθώσει τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα ειδικά μέσω μέτρων μείωσης δαπανών. Το πρόγραμμα επίσης στοχεύει στην υιοθέτηση μέτρων για αύξηση της αποδοτικότητας των δημοσίων δαπανών μέσω της θέσπισης μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου, καθώς επίσης και στη βελτίωση της φοροεισπρακτικής ικανότητας του κράτους και της λειτουργίας του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα, οι Κυπριακές αρχές θα συνεχίσουν τη διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης με στόχο την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους 3% του ΑΕΠ το 2017 και 4% του ΑΕΠ από το 2018 και έπειτα. Σημειώνεται ότι η Κυπριακή κυβέρνηση έχει ήδη υιοθετήσει αριθμό δημοσιονομικών μέτρων που αναλογούν στο 5% του ΑΕΠ για το 2012-14. Τα μέτρα αυτά είναι βασισμένα στις εισηγήσεις της προκαταρκτικής συμφωνίας για το Μνημόνιο Συναντίληψης του Νοεμβρίου 2012 μεταξύ της Κύπρου και των πιστωτών της. Επιπρόσθετα σε αυτά τα μέτρα, το Μνημόνιο προϋποθέτει την υιοθέτηση από το 2013, άλλων μόνιμων μέτρων που αναλογούν στο 2.1% του ΑΕΠ.

Τα επιπρόσθετα μέτρα που αφορούν την αύξηση εσόδων περιλαμβάνουν:

- Αύξηση του εταιρικού φόρου στο 12.5% (από 10%).
- Αύξηση του φόρου σε τόκους στο 30%.
- Αύξηση του φόρου ακινήτων.
- Αύξηση του τραπεζικού τέλους στις καταθέσεις από 0.11% σε 0.15% με ένα ποσοστό 25/60 των εσόδων να προορίζονται για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.
- Αύξηση τελών δημοσίων υπηρεσιών.

Τα μέτρα που αφορούν τη μείωση εξόδων είναι:

- Μείωση εξόδων για στεγαστικά σχέδια.
- Στόχευση πασχαλινού επιδόματος σε συνταξιούχους.
- Μείωση των απολαβών των δημοσίων υπαλλήλων και των συνταξιούχων του δημοσίου.
- Μείωση του αριθμού των εκπαιδευτικών.
- Μέτρα περιορισμού του κόστους υπηρεσιών υγείας.

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών θα αξιολογείται σε περιοδική βάση και η Κυπριακή κυβέρνηση θα λαμβάνει επιπρόσθετα μέτρα αν οι στόχοι του προγράμματος δεν υλοποιούνται.

Ως μέρος της συμφωνίας, η κυβέρνηση θα εφαρμόσει επιπρόσθετες μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο συνταξιοδότησης των δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίες θα περιλαμβάνουν αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης, φορολόγηση των συντάξεων και περιορισμό στο μέγιστο ύψος συντάξεων.

Αναφορικά με τις δαπάνες στον τομέα υγείας, η συμφωνία μειώνει δραστικά τον αριθμό δικαιούχων δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι συνταξιούχοι του δημοσίου θα πληρώνουν ποσοστό του μισθού τους για να έχουν πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες υγείας, ενώ οι μη-δικαιούχοι θα πληρώνουν αυξημένα τέλη.

Για βελτίωση της αποδοτικότητας των δημοσίων δαπανών, η διαδικασία καθορισμού προϋπολογισμών θα εφαρμόζεται μέσω ενός μεσοπρόθεσμου πλαισίου προϋπολογισμού που συνάδει με τη σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την αναθεώρηση διαδικασιών για ανάθεση έργων συμπράξεων δημοσίου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) και για την εφαρμογή ενός νομικού πλαισίου ΣΔΙΤ βασισμένου στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Η διαχείριση των δημοσίων εταιρειών θα ενδυναμωθεί και θα εκπονηθεί σχέδιο ιδιωτικοποιήσεων σύμφωνα με αξιολόγηση των επιχειρήσεων και των στοιχείων ενεργητικού των δημοσίων εταιρειών (που περιλαμβάνουν την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, τις τηλεπικοινωνίες, την αρχή λιμένων και κρατική γη).

Οι Κυπριακές αρχές θα εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις για αύξηση της αποδοτικότητας της είσπραξης φόρων. Οι μεταρρυθμίσεις θα βασίζονται στις εισηγήσεις από την αποστολή τεχνικής βοήθειας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στην Κύπρο το Φεβρουάριο 2013 και στις εισηγήσεις από την αναθεώρηση του νομικού και ρυθμιστικού πλαισίου της Κύπρου από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes).

Οι ώρες εργασίας στο δημόσιο τομέα θα αναθεωρηθούν ούτως ώστε να επεκταθεί το ωράριο λειτουργίας του δημοσίου και να μειωθούν οι ανάγκες για υπερωριακή απασχόληση. Επίσης θα εισαχθεί η εναλλαξιμότητα υπαλλήλων του δημοσίου τομέα. Θα προκηρυχτεί εξωτερική μελέτη για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση για βελτίωση της αποδοτικότητας και λειτουργίας της, μέσω εισηγήσεων για αναδιάρθρωση τμημάτων και αναθεώρηση των συνθηκών εργασίας. Επιπρόσθετα, το σύστημα αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα θα αναθεωρηθεί για να αντανakλάται καλύτερα η παραγωγικότητα στην αύξηση των μισθών.

Το σύστημα κοινωνικών παροχών θα αναμορφωθεί για να στοχευτούν καλύτερα οι παροχές και να βελτιστοποιηθεί η χρήση του δημοσίου χρήματος. Παράλληλα θα διασφαλιστεί ότι παρέχονται ικανοποιητικά κίνητρα για εργασία.

Οι μεταρρυθμίσεις έχουν στόχο να πετύχουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών και να στηρίξουν την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας.

Χριστίνα Αντωνίου Περίδη
Ανώτερος Λειτουργός

Καταπολέμηση Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος

1. Ρυθμιστικό Πλαίσιο

Στην Κύπρο εφαρμόζεται ένα ολοκληρωμένο ρυθμιστικό και διοικητικό πλαίσιο καθώς και οι απαιτούμενοι μηχανισμοί για την αποτελεσματική καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Το ρυθμιστικό πλαίσιο είναι πλήρως εναρμονισμένο με την Τρίτη Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοοικονομικού συστήματος για την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και με τα σχετικά διεθνή πρότυπα. Μέσω του ρυθμιστικού συστήματος παρέχονται τα νομικά εργαλεία τόσο για την πρόληψη και την καταπολέμηση, όσο και για τον εντοπισμό, το πάγωμα και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων.

2. Αξιολογήσεις

A. MONEYVAL

Το σύστημα καταπολέμησης χρήματος από παράνομες δραστηριότητες έχει επανειλημμένα αξιολογηθεί από τους εμπειρογνώμονες της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων για την Αξιολόγηση των Μέτρων Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, (Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism - Moneyval) στη βάση αναλυτικής μεθοδολογίας και τις συστάσεις 40+9 της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (Financial Transaction Task Force - FATF).

Η πιο πρόσφατη αξιολόγηση της Κύπρου έγινε το 2011 και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος έχει υιοθετήσει μέτρα τα οποία συνάδουν με τα διεθνή πρότυπα, ενώ θα πρέπει να επαινεθεί για το πολύ περιεκτικό νομικό πλαίσιο που έθεσε σε ισχύ. Επιπλέον, η βαθμολογία της Κύπρου μπορεί να συγκριθεί ευνοϊκά με τις αντίστοιχες αξιολογήσεις άλλων κρατών μελών της ΕΕ. Σε σχέση τις 49 συστάσεις του FATF, η Κύπρος καταλαμβάνει την έβδομη θέση από τα 17 κράτη-μέλη, σε σχέση με τον αριθμό των μέτρων για το ξέπλυμα παράνομου χρήματος που εφαρμόζει.

Ειδικότερα, τα κύρια αποτελέσματα της έκθεσης Moneyval είναι τα εξής:

- Η Κύπρος έχει αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα περισσότερα από τα ζητήματα που τέθηκαν στην προηγούμενη αξιολόγηση.
- Το κυπριακό καθεστώς για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι συμβατό με τα πρότυπα του FATF. Ο αριθμός των καταδικαστικών αποφάσεων για ξέπλυμα χρήματος έχει αυξηθεί με αποτέλεσμα να έχει καθιερωθεί χρήσιμη νομολογία σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση.
- Συνολικά, ο χρηματοπιστωτικός τομέας φαίνεται να ελέγχεται επαρκώς.
- Το νομικό πλαίσιο για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή είναι υγιές και η Κύπρος ανταποκρίνεται στα αιτήματα άλλων χωρών κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό.

B. Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης για το Ξέπλυμα Χρήματος (FATF)

Στις εκθέσεις του FATF, επιβεβαιώνεται ότι η Κύπρος είναι χώρα συνεργάσιμη σε ότι αφορά το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος ενώ το σύστημά της για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες είναι περιεκτικό.

Γ. Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ)

Το ΔΝΤ αξιολόγησε επανειλημμένως τα τραπεζικά, εποπτικά και ρυθμιστικά συστήματα που εφαρμόζονται στο διεθνή τραπεζικό και οικονομικό τομέα παροχής υπηρεσιών, περιλαμβανομένου του συστήματος για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, και κατέληξε ότι είναι ψηλού επιπέδου και συνάδουν με τις διεθνείς αποδεκτές αρχές. Η τελευταία του έκθεση αξιολόγησης περιέχει θετικά σχόλια για το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου.

Δ. Ανεξάρτητη έρευνα του Ινστιτούτου της Βασιλείας για τη Διακυβέρνηση

Σύμφωνα με την πιο πάνω έρευνα, η Κύπρος κατέχει πολύ καλή θέση όσον αφορά το επίπεδο του κινδύνου σε σχέση με το ξέπλυμα παράνομου χρήματος.

3. Πρόσφατες εξελίξεις του ρυθμιστικού πλαισίου

Κατά τη διάρκεια του 2012, η Κύπρος εισήγαγε τις πιο κάτω αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο σε σχέση με θέματα ξεπλύματος παράνομου χρήματος:

- Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμος τροποποιήθηκε ώστε τα 'φορολογικά αδικήματα' να συμπεριληφθούν στα γενεσιουργά αδικήματα για σκοπούς του Νόμου της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες ('Νόμος Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος').
- Η εφαρμογή του 'περί της Ρύθμισης των Επιχειρήσεων Παροχής Υπηρεσιών Διοίκησης Ιδιωτικών Εταιρειών και συναφών θεμάτων Νόμου του 2012' εισήγαγε την εποπτεία των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών διοίκησης ιδιωτικών εταιρειών από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου. Στην εν λόγω εποπτεία συμπεριλαμβάνεται και η εποπτεία για σκοπούς ξεπλύματος παράνομου χρήματος των εταιρειών αυτών, ενισχύοντας τις αρχές της διαφάνειας.
- Ο Νόμος για το Ξέπλυμα Παράνομου Χρήματος έχει τροποποιηθεί ώστε να ενισχύονται οι εξουσίες της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟΚΑΣ) και επέκτεινε τις δυνατότητες της για διεθνείς συνεργασίες.
- Οι νέες τροποποιήσεις στον 'περί Διεθνών Εμπιστευμάτων Νόμο' επιβάλλουν στα διεθνή εμπιστεύματα υποχρεώσεις παράλληλες με τις υποχρεώσεις οντοτήτων που διέπονται από το Νόμο για το Ξέπλυμα Παράνομου Χρήματος, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την αξιοπιστία των Εμπιστευματοδόχων και επεκτείνοντας την αξιοπιστία των διεθνών εμπιστευμάτων της Κύπρου ως εταιρικό μέσο.
- Η υιοθέτηση του 'περί Στοιχημάτων Νόμου' καθιστά την οποιαδήποτε παραβίαση του Νόμου αυτού (π.χ. διαδικτυακός τζόγος) γενεσιουργό αδίκημα βάσει του Νόμου για το Ξέπλυμα Παράνομου Χρήματος.

Σε συνέχεια των αποφάσεων που έλαβε το Eurogroup τον Μάρτιο του 2013, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ανέθεσε, βάσει όρων εντολής που συμφωνήθηκαν, την αξιολόγηση της εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου για την παρεμπόδιση ξεπλύματος παράνομου χρήματος από τις τράπεζες, στην Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης και σε ανεξάρτητο οίκο (Deloitte Financial Advisory S.r.l.).

Οι εν λόγω διαδικασίες αξιολόγησης έχουν ολοκληρωθεί και οι τελικές εκθέσεις έχουν κατατεθεί στο Eurogroup.

SEPA και Υποχρεωτική Χρήση IBAN

Τον Μάρτιο του 2012, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τον «Κανονισμό 260/2012 για την καθιέρωση τεχνικών και επιχειρηματικών απαιτήσεων για Εμβάσματα και Άμεσες Χρεώσεις σε Ευρώ» (ο «Κανονισμός»). Ο Κανονισμός προνοεί μια καταληκτική ημερομηνία μετάπτωσης των Εμβασμάτων και Άμεσων Χρεώσεων στο SEPA, η οποία θα είναι η 1η Φεβρουαρίου 2014. Αυτό σημαίνει ότι η μετάπτωση θα είναι πλέον υποχρεωτική για όλες τις χώρες της ζώνης του SEPA. Η χρήση του SEPA σε συνάρτηση με την πλήρη εφαρμογή των προνοιών του Κανονισμού, θα οδηγήσουν σε φθηνότερες, ασφαλέστερες και γρηγορότερες πληρωμές για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, δηλαδή τους ιδιώτες, τις επιχειρήσεις, τις δημόσιες αρχές και τις τράπεζες.

Πέρα από τον καθορισμό της τελικής ημερομηνίας μετάπτωσης στο SEPA, ο Κανονισμός μεταξύ άλλων προνοεί και τα ακόλουθα:

- Το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού καλύπτει Εμβάσματα και Άμεσες Χρεώσεις, αλλά δεν καλύπτει πληρωμές μετρητών, επιταγές, πληρωμές μέσω κινητής τηλεφωνίας ή καρτών, χρηματοποστολές, καθώς και συστήματα Εμβασμάτων μεγάλης αξίας όπως το Target 2.
- Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς αναμένεται να διαμορφώσουν τα συστήματα και τις υποδομές τους ούτως ώστε να συνάδουν με τις απαιτήσεις του Κανονισμού. Οι απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνουν τη χρήση του προτύπου ISO 20022 XML, την αποκλειστική χρήση του IBAN αντί του εγχώριου αριθμού τραπεζικού λογαριασμού, την ικανότητα διεκπεραίωσης απορρίψεων και επιστροφών, καθώς και τη χρήση μιας νέας μορφής Εντολής για τις Άμεσες Χρεώσεις SEPA.
- Εξίσωση στις χρεώσεις μεταξύ εγχώριων και διασυνοριακών πληρωμών για όλες τις πληρωμές που καλύπτονται από τον Κανονισμό, ανεξαρτήτως ποσού. Η εν λόγω πρόνοια τροποποιεί προηγούμενη απαίτηση του Κανονισμού 924/2009 για εξίσωση των χρεώσεων μεταξύ των εγχώριων και διασυνοριακών πληρωμών μέχρι τα 50.000 ευρώ.

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, ο Κανονισμός προνοεί την αποκλειστική χρήση του IBAN για εγχώριες και διασυνοριακές πληρωμές μέσω Εμβασμάτων και Άμεσων Χρεώσεων, σε ολόκληρη τη ζώνη του SEPA. Σύμφωνα με τον Κανονισμό, η εν λόγω πρόνοια αναμένεται να εφαρμοστεί από τις συμμετέχουσες χώρες, το αργότερο μέχρι την 1η Φεβρουαρίου 2014.

Με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, όλα τα εμπλεκόμενα μέρη οφείλουν να λάβουν ενεργά μέτρα ούτως να διασφαλίσουν ομαλή μετάβαση στο IBAN.

Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν:

- Τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι πελάτες τους είναι ικανοί να εντοπίζουν εύκολα το IBAN του λογαριασμού τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αναγραφή του IBAN στις μηνιαίες καταστάσεις των τραπεζικών λογαριασμών ή με την εκτύπωσή του στις κάρτες πληρωμών ή στα βιβλιάρια επιταγών. Οι τράπεζες οφείλουν επίσης να παρέχουν στους πελάτες τους πληροφόρηση για τη χρήση του IBAN, είτε μέσω των ιστοσελίδων τους, είτε μέσω έντυπου υλικού.
- Τη δημιουργία εθνικής ιστοσελίδας για το IBAN η οποία θα περιλαμβάνει σχετική πληροφόρηση καθώς επίσης και εργαλεία μετατροπής των παραδοσιακών αριθμών τραπεζικών λογαριασμών σε IBAN.

- Αναμένεται ακόμη από τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους οργανισμούς να αναθεωρήσουν τις διαδικασίες τιμολόγησης και λογιστικής καταχώρησης και να προσαρμόσουν όλα τα λειτουργικά τους συστήματα και διαδικασίες ούτως ώστε να περιλαμβάνουν τους τραπεζικούς λογαριασμούς σε μορφή IBAN. Αναμένεται επίσης από τις επιχειρήσεις να ενημερώσουν τους συνεργάτες τους για τον αριθμό IBAN των λογαριασμών τους, εκτυπώνοντας τον είτε στα τιμολόγια τους, είτε σε άλλο έντυπο υλικό.

Έχοντας τα πιο πάνω υπόψη, ο Σύνδεσμος και τα μέλη του αποφάσισαν να δημιουργήσουν εξειδικευμένο τμήμα στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου, στο οποίο παρέχεται γενική πληροφόρηση για τις χρήσεις και τα πλεονεκτήματα του IBAN, καθώς επίσης και εργαλεία μετατροπής του αριθμού τραπεζικού λογαριασμού σε IBAN. Συγκεκριμένα, η σελίδα περιλαμβάνει συνδέσμους (links) στις ιστοσελίδες των τραπεζών μελών του Συνδέσμου, όπου βρίσκονται και τα εργαλεία μετατροπής των αριθμών λογαριασμών σε IBAN. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι αποστολείς ηλεκτρονικών πληρωμών μπορούν να εντοπίζουν το IBAN των δικών τους λογαριασμών ή των συνεργατών τους, εξοικονομώντας χρόνο.

Μάριος Νικολάου
Ανώτερος Λειτουργός

Η Εφαρμογή FATCA στην Κύπρο

Κατά την προηγούμενη χρονιά, τα μέλη του Συνδέσμου ακολουθούσαν τις εξελίξεις στις νέες απαιτήσεις που επωμίζονται οι τράπεζες εκτός ΗΠΑ από τους αμερικανικούς κανονισμούς για καταπολέμηση της φοροδιαφυγής από αμερικανούς πολίτες. Παρόλο που οι κανονισμοί αυτοί (γνωστοί ως FATCA) οριστικοποιήθηκαν μόλις τον Ιανουάριο 2013 από το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ, οι Κυπριακές τράπεζες έχουν εδώ και καιρό ξεκινήσει την προετοιμασία εφαρμογής των προνοιών του FATCA.

Παρά το γεγονός ότι οι σχέσεις Κυπριακών τραπεζών με αμερικανικά φυσικά και νομικά πρόσωπα είναι περιορισμένες, διαφάνηκε από τα αρχικά προσχέδια των κανονισμών FATCA ότι δεν θα δίνονταν εξαιρέσεις σε επίπεδο χώρας. Η μη συμμόρφωση δεν αποτελούσε επιλογή για τις Κυπριακές τράπεζες αφού αυτή συνεπάγεται απαγορευτικά ψηλό κόστος για τις τράπεζες και τους πελάτες τους υπό τη μορφή της παρακράτησης σε όλα τα εισοδήματα από αμερικανικές πηγές. Ως εκ τούτου, οι Κυπριακές τράπεζες εξέτασαν πιθανούς τρόπους συμμόρφωσης με το FATCA. Εκτός από το ψηλό κόστος εφαρμογής και τα στενά χρονοδιαγράμματα, το μεγαλύτερο εμπόδιο συμμόρφωσης με το FATCA είναι η ασυμβατότητα των διατάξεών του με τους εγχώριους και ευρωπαϊκούς νόμους προστασίας προσωπικών δεδομένων και τραπεζικού απορρήτου. Η ανακοίνωση των πέντε κρατών μελών της Ε.Ε. και των Η.Π.Α. για διακρατική συμφωνία πρόσφερε λύση στο πιο πάνω πρόβλημα. Η διακρατική συμφωνία προνοεί ότι τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα δεν θα χρειάζονται να υπογράψουν απευθείας συμφωνία με τις αμερικανικές αρχές και ότι η ανταλλαγή πληροφοριών θα γίνεται σε αυτόματη βάση μέσω των αρμόδιων φορολογικών αρχών. Τα μέλη του Συνδέσμου κατέληξαν ότι μια διακρατική συμφωνία θα ήταν προς όφελος του χρηματοοικονομικού τομέα στην Κύπρο και εξήγησαν τη θέση τους στο Υπουργείο Οικονομικών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Εκτός από θέματα προστασίας δεδομένων, η διακρατική συμφωνία θα λύσει ένα ακόμη πρόβλημα, δεδομένης της παρουσίας κυπριακών χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων σε χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ, κυρίως τη Ρωσία. Σύμφωνα με τις διατάξεις του FATCA, ένα χρηματοοικονομικό ίδρυμα που έχει υπογράψει απευθείας συμφωνία με το ΤΕΠ των ΗΠΑ,

θεωρείται ότι δεν έχει συμμορφωθεί αν έχει θυγατρικές σε χώρες όπου το FATCA δεν εφαρμόζεται. Το πρόβλημα, εντούτοις, δεν προκύπτει αν το εν λόγω χρηματοοικονομικό ίδρυμα εδράζεται σε χώρα με την οποία οι ΗΠΑ έχουν υπογράψει διακρατική συμφωνία. Αν η Ρωσία αποφασίσει τελικά να μην υπογράψει διακρατική συμφωνία, οι εργασίες κυπριακών ιδρυμάτων (π.χ. ΕΠΕΥ, holding companies) με ρώσικη παρουσία / συμμετοχή δεν θα υποστούν συνέπειες, νοουμένου ότι η Κύπρος υπογράψει διακρατική συμφωνία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Υπουργείο Οικονομικών σκοπεύει να προχωρήσει σε υπογραφή διακρατικής συμφωνίας και έχει ήδη ενημερώσει σχετικά τις αμερικανικές αρχές. Η Κύπρος ήδη έχει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας με τις ΗΠΑ και άρα η αρχική πρόθεση ήταν για την Κύπρο να προβεί σε συμφωνία όπως εκείνη που υπέγραψε η Αγγλία («αμοιβαία συμφωνία»). Όμως οι αμερικανικές αρχές στην πορεία ειδοποίησαν το Υπουργείο Οικονομικών ότι έχουν ετοιμάσει ένα αναθεωρημένο προσχέδιο συμφωνίας που προνοεί αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών υπό όρους. Αυτή η προσωρινή συμφωνία (“provisional intergovernmental agreement”) περιέχει δέσμευση από τις ΗΠΑ και την Κύπρο να υπάρξει επιβεβαίωση πριν το Σεπτέμβριο του 2015 ότι η κάθε χώρα έχει τα απαραίτητα εχέγγυα και υποδομή για ασφαλή ανταλλαγή πληροφοριών. Το εν λόγω χρονοδιάγραμμα χρησιμοποιείται γιατί η συμφωνία δεν προβλέπει οποιαδήποτε ανταλλαγή πληροφοριών πριν το Σεπτέμβριο 2015. Αν οι αρμόδιες αρχές δεν είναι σε θέση να ικανοποιηθούν ότι υπάρχουν τα εχέγγυα και η υποδομή, η συμφωνία θα λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Όμως, σε περίπτωση που οι Κυπριακές αρχές ικανοποιούνται για τις αμερικανικές υποδομές αλλά οι αμερικανικές αρχές χρειάζονται περισσότερο χρόνο αξιολόγησης του Κυπριακού πλαισίου τότε η συμφωνία παραμένει σε εφαρμογή και αναστέλλεται η υποχρέωση των ΗΠΑ για αποστολή πληροφοριών στην Κύπρο μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης. Αναμένεται ότι λόγω πίεσης χρόνου, οι ΗΠΑ θα προσφέρουν αυτή τη συμφωνία σε πολλά άλλα κράτη.

Το Υπουργείο Οικονομικών έχει ξεκινήσει τη διαδικασία για υπογραφή της προσωρινής συμφωνίας, ενώ στη συνέχεια οι απαραίτητες νομοθετικές διατάξεις θα περάσουν στο κυπριακό δίκαιο. Ο Σύνδεσμος Τραπεζών εξετάζει μέσα από ad-hoc επιτροπές του τα θέματα εφαρμογής, συμμόρφωσης και νομοθετικών ρυθμίσεων και έχει τακτικές συναντήσεις με τον αρμόδιο λειτουργό του Υπουργείο Οικονομικών για το θέμα του FATCA ο οποίος εκπροσώπησε την Κυπριακή Προεδρία στην ομάδα εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το FATCA. Η επιτροπή νομικών του Συνδέσμου ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών για τις απαραίτητες αλλαγές στο Κυπριακό νομικό πλαίσιο για να μπορούν οι τράπεζες να εφαρμόζουν τις πρόνοιες της διακρατικής συμφωνίας χωρίς να παραβιάζονται οι κανονισμοί προσωπικών δεδομένων και το τραπεζικό απόρρητο. Εκπρόσωποι του Συνδέσμου είχαν συναντήσεις με τον Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και με εκπροσώπους της Αμερικανικής πρεσβείας για εξεύρεση λύσεων στα θέματα προσωπικών δεδομένων και ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με το FATCA.

Με βάση τα αυστηρά κριτήρια εξαιρέσεων στους τελικούς κανονισμούς FATCA δεν φαίνεται να μπορεί να περιληφθεί στην κατηγορία “deemed compliant” κάποιο από τα μέλη του Συνδέσμου. Ως εκ τούτου, τα μέλη του Συνδέσμου έχουν κινητοποιήσει τις ομάδες έργων τους και έχουν ξεκινήσει προετοιμασίες για εφαρμογή του FATCA προσδοκώντας στην έγκαιρη συνολολόγηση της διακρατικής συμφωνίας.

Χριστίνα Αντωνίου Πιερίδη
Ανώτερος Λειτουργός

Εξώδικη Επίλυση Χρηματοοικονομικών Διαφορών

Η εθνική νομοθεσία για την επίλυση των χρηματοοικονομικών διαφορών ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2010. Σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας, οι χρηματοοικονομικές διαφορές επιλύονται εξωδικαστικά με φιλικό και αμερόληπτο τρόπο. Η εξωδικαστική επίλυση διαφορών έχει σχεδιαστεί ούτως ώστε να διευκολύνει την πρόσβαση των καταναλωτών στη δικαιοσύνη με τέτοιο τρόπο ώστε οι καταναλωτές να επωφελούνται από τις απλές, γρήγορες και χαμηλού κόστους διαδικασίες.

Οι κανονισμοί προβλέπουν την παροχή μιας ευκαιρίας μεταξύ χρηματοπιστωτικού ιδρύματος και πελάτη, προκειμένου η διαφορά να επιλυθεί άμεσα. Υπό την έννοια αυτή, ο πελάτης πρέπει να υποβάλει το παράπονο του στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, το οποίο με τη σειρά του υποχρεούται να δώσει την απάντηση του εντός τριών μηνών από την ημέρα της υποβολής του παραπόνου.

Στην περίπτωση που ο πελάτης δεν ικανοποιηθεί από την απάντηση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, έχει τη δυνατότητα να υποβάλει το παράπονό του στο γραφείο του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου εντός των επόμενων τεσσάρων μηνών. Με στόχο τη λήψη δίκαιης απόφασης, ο Επίτροπος φροντίζει να ενημερωθεί για το παράπονο και από τα δύο εμπλεκόμενα μέρη. Στην συνέχεια ζητεί από τα δύο μέρη όπως τον ενημερώσουν κατά πόσο επιθυμούν να δεσμευθούν από την συγκεκριμένη απόφαση. Τα μέρη οφείλουν να απαντήσουν εγγράφως εντός δύο μηνών εάν αποδέχονται ή όχι την απόφαση του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Η απόφαση του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου είναι δεσμευτική μόνο εάν τα δύο μέρη την έχουν αποδεχθεί εκ των προτέρων. Εάν η απόφαση είναι προς όφελος του πελάτη, ο Επίτροπος καθορίζει το ύψος της αποζημίωσης, το οποίο καταβάλλεται από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Το χρηματικό ποσό δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 50.000 ευρώ.

Με βάση τη νομοθεσία, το γραφείο του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από οκτώ μέλη - τον πρόεδρο, δύο Αντιπροέδρους και πέντε μέλη. Ένα από τα πέντε μέλη είναι ο Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου.

Η οντότητα χρηματοδοτείται ως εξής:

- n Με ετήσια συνεισφορά από κάθε χρηματοπιστωτικό τομέα, η οποία στο σύνολο της κατανέμεται ως ακολούθως: 70% κατά αναλογία της συνεισφοράς του κάθε τομέα στο ΑΕΠ και 30% ανάλογα με τον αριθμό των παραπόνων που έχουν υποβληθεί ανά τομέα κατά το προηγούμενο έτος και για τα οποία η απόφαση του Επιτρόπου εκδίδεται εναντίον του ιδρύματος.
- n Με τη καταβολή τέλους από τον πελάτη προς το Φορέα ύψους 20 ευρώ ανά παράπονο.
- n Με την καταβολή 350 ευρώ από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για κάθε απόφαση που εκδίδεται εναντίον του.

Τον Σεπτέμβριο του 2012, το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα συνέταξε έγγραφο διαβούλευσης αναφορικά με τη μέθοδο καθορισμού της Πάγιας Ετήσιας Εισφοράς των χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων. Όλες οι χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις είχαν την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις και τις απόψεις τους ως προς το προτεινόμενο έγγραφο διαβούλευσης μέχρι τις 12 Οκτωβρίου 2012. Κατόπιν τούτου, η διαβούλευση ολοκληρώθηκε και εκδόθηκε η Οδηγία του 2013 σε σχέση με τη Πάγια Ετήσια Εισφορά των Χρηματοοικονομικών Επιχειρήσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα βρίσκεται στο στάδιο της διαδικασίας διορισμού του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Ο διορισμός θα ισχύει για περίοδο πέντε χρόνων με τη δυνατότητα επαναδιορισμού (για ακόμα πέντε χρόνια) σύμφωνα με τη διακριτική ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Φορέα για το έτος 2013 υποβλήθηκε για έγκριση στην Βουλή των Αντιπροσώπων στις αρχές του 2013.

Παραγραφή Αγωγήμων Δικαιωμάτων

Στις 31 Μαΐου του 2012 τέθηκε σε εφαρμογή ο νέος Νόμος που αφορά την παραγραφή αγωγήμων δικαιωμάτων. Ο Νόμος παρέχει τα χρονικά διαγράμματα εντός των οποίων μπορεί να εγερθεί αγωγή. Μετά την έλευση των χρονικών αυτών περιθωρίων, οι θεραπείες των εναγόντων εξαλείφονται και καμία αγωγή δεν μπορεί να εγερθεί.

Με βάση το νέο Νόμο ο χρόνος παραγραφής αρχίζει να τρέχει όταν συμπληρωθεί η βάση της αγωγής. Σύμφωνα με το ερμηνευτικό άρθρο 2 του νέου Νόμου, «βάση της αγωγής» καθορίζεται να είναι «το σύνολο των γεγονότων που θεμελιώνουν το αγωγήμο δικαίωμα στο οποίο αφορά η αγωγή». Η εν λόγω φράση, παραπέμπει στο Αγγλικό Δίκαιο, το οποίο αποτελεί και τη βάση του Κυπριακού Δικαίου. Το Αγγλικό Δίκαιο αναφέρεται σε “accrual of cause of action” (Limitation of Actions Act of 1980). Κατ’ αυτό τον τρόπο, η Αγγλική νομολογία δύναται να δίνει κατεύθυνση στην κυπριακή Δικαιοσύνη.

Ο νέος Νόμος παρέχει δέκα έτη ως γενικό χρόνο παραγραφής, μετά τον οποίο καμία αγωγή δεν εγείρεται, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο Νόμο αυτό ή σε οποιονδήποτε άλλο νόμο. Παρέχει επίσης διάφορες χρονικές περιόδους σε ό,τι αφορά τις συμβάσεις, άλλη για τα αστικά αδικήματα, άλλη για τα κληρονομικά δικαιώματα και άλλη για την εφαρμοζόμενη επί των δικαστικών αποφάσεων παραγραφή. Επίσης, για κάθε ενότητα από αυτές υπάρχουν και επιμέρους πρόνοιες με υποενότητες. Υπάρχουν επίσης πρόνοιες για αναστολή, παύση, διακοπή, παράταση του χρόνου παραγραφής και πρόνοιες για δόλο, απόκρυψη και λάθος.

Σε ότι αφορά δάνεια, το πότε αρχίζει ο χρόνος παραγραφής παρουσιάζει κάποια δυσκολία. Με βάση την Αγγλική νομολογία, όταν υπάρχει υποχρέωση αποπληρωμής σε ή μέχρι συγκεκριμένη ημερομηνία, ο χρόνος αρχίζει να μετρά από την παράβαση πληρωμής. Όταν οι όροι προνοούν ότι το χρέος είναι πληρωτέο μετά από απαίτηση, και η απαίτηση είναι προϋπόθεση αποπληρωμής, τότε ο χρόνος αρχίζει από την απαίτηση. Έτσι, η ημέρα συμπλήρωσης της βάσης της αγωγής, δηλαδή το πότε το αθώο μέρος αποκτά το δικαίωμα τερματισμού, προσδιορίζεται σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά, βάσει των ιδιαίτερων περιστατικών της. Είναι επίσης ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι με βάση τις αρχές του κοινοδικαίου, η περίοδος παραγραφής σε σχέση με παρατραβήγματα και κάποια δάνεια εθεωρείτο ότι άρχιζε από την παραχώρηση. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται σε δάνεια και παρατραβήγματα τα οποία δεν προβλέπουν αποπληρωμή σε συγκεκριμένη ή προσδιορίσιμη ημερομηνία και δεν προβλέπουν ως προϋπόθεση εξόφλησης του χρέους την προηγούμενη ειδοποίηση στον οφειλέτη (Re Browns Estate (1893) 2 Ch 300 και στην Boot v Boot (1996) 72 P.&C.R. D30, CA). Η αρχή αυτή του κοινοδικαίου, αποφεύγεται σε σχέση με τέτοια δάνεια δυνάμει του άρθρου 7(3) του Νόμου (βλέπε πίνακα πιο κάτω), με βάση το οποίο ο χρόνος παραγραφής είναι έξη χρόνια και αρχίζει από την επίδοση γραπτής απαίτησης πληρωμής από το δανειστή. Από την άλλη όμως, τα παρατραβήγματα δεν εμπίπτουν στο άρθρο 7(3), αλλά στο 8(γ). Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει το ρίσκο ο χρόνος παραγραφής για τα παρατραβήγματα να αρχίζει από την παραχώρησή τους! Φυσικά, στο Paget’s Law of Banking, 13th Edition (2007), σελ. 155, καταγράφεται η θέση ότι τα παρατραβήγματα θεωρούνται, σύμφωνα με τη μοντέρνα πρακτική, ως πληρωτέα κατόπιν απαιτήσεως (on demand) και εκφράζεται η άποψη ότι η απόφαση Parr’s Banking Co Ltd v Yates (1898) 2 QB 460, CA, σύμφωνα με την οποία η περίοδος παραγραφής για παρατραβήγματα ξεκινά από την ημέρα που αυτά χορηγούνται, δεν τυγχάνει εφαρμογής πια. Για σκοπούς βεβαιότητας, ενδείκνυται η τροποποίηση του νέου Νόμου, ώστε για τα παρατραβήγματα ο χρόνος παραγραφής να αρχίζει κατόπιν απαίτησης αποπληρωμής.

Άρθρο	Ενότητα	Χρόνος Παραγραφής
5(1)	Υποθήκη και Ενέχυρο	12 χρόνια από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής
6(1)	Αστικό Αδίκημα	6 χρόνια από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής
6(2)	Αμέλεια, Οχληρία ή παράβαση θέσμιου καθήκοντος	3 χρόνια από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής. Αν το πρόσωπο που υπέστη σωματική βλάβη, έλαβε γνώση της βλάβης μετά, ο χρόνος αρχίζει από την ημέρα που έλαβε γνώση
6(4)	Δυσφήμιση ή κακόπιστη ψευδολογία	1 χρόνος από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής
7(1)	Σύμβαση	6 χρόνια από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής
7(2)	Σύμβαση για πληρωμή δικηγόρου, ιατρού, οδοντίατρου, αρχιτέκτονα, πολιτικού μηχανικού, εργολάβου ή άλλου ανεξάρτητου επαγγελματία	3 χρόνια από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής
7(3)	Σύμβαση δανείου η οποία δεν προβλέπει αποπληρωμή του χρέους σε συγκεκριμένη ημερομηνία και δεν προβλέπει ως προϋπόθεση εξόφλησης του χρέους την προηγούμενη ειδοποίηση στον οφειλέτη	6 χρόνια από την επίδοση γραπτής απαίτησης πληρωμής
8(α)	Χρέος Αναφερόμενο σε βιβλίο προς πιστωτικό ίδρυμα	
8(β)	Συναλλαγματική, επιταγή, γραμμάτιο σε διαταγή και γραμμάτιο συνήθους τύπου	6 χρόνια από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής
8(γ)	Οποιαδήποτε οφειλή από η προς πιστωτικό ίδρυμα, ή ιδιώτη που ασκεί χρηματοπιστωτική επιχείρηση και πηγάει από ενοικιαγορά, αγορά ή προεξόφληση εισπρακτέων χρεών, χρηματοδοτική μίσθωση, χρήση πιστωτικής κάρτας, παρατραβήγματα επί λογαριασμών και γενικά από οποιοδήποτε παρουσιάζεται ως τραπεζικό ή παρόμοιο προϊόν, εκτός από δάνεια	6 χρόνια από τη συμπλήρωση της βάσης αγωγής
9(1) και 9(2)	Περιουσία θανάτου ή κληροδότημα και Κύριος Διαθήκης	8 χρόνια από το θάνατο, ή αν ο ενάγων απουσίαζε στο εξωτερικό ο χρόνος παραγραφής συμπληρώνεται ένα χρόνο αφότου έλαβε γνώση
10	Αγωγή επί ή σε σχέση με δικαστική απόφαση	15 χρόνια από την τελεσιδικία της απόφασης

Αναβάθμιση Άρτεμις από World Bank

Ο τρίτος χρόνος λειτουργίας της Άρτεμις Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών Λτδ (Άρτεμις), θυγατρικής του ΣΤΚ, σηματοδεύτηκε από μία σειρά σημαντικών εξελίξεων για την εταιρεία οι οποίες συμβάλλουν στην εδραίωσή της ως το πρώτο πλήρες Γραφείο Πίστης στην Κύπρο.

Η σημαντικότερη εξέλιξη αφορά τη θετική μεταβολή, κατά δύο (2) μονάδες, στη βαθμολόγηση της Κύπρου στον Δείκτη "Εξασφάλιση Πίστωσης-Εύρος και διάθεση πληροφοριών πιστοληπτικής ικανότητας", λόγω της αναγνώρισης της Άρτεμις ως Ιδιωτικό Γραφείο Πίστης (Private Credit Bureau) από την Παγκόσμια Τράπεζα. Ο συγκεκριμένος δείκτης αποτελεί μέρος της Έκθεσης "Doing Business 2013", της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Η συγκεκριμένη εξέλιξη κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική, αφού η θετική μεταβολή στον συγκεκριμένο Δείκτη ερμηνεύεται ως αποτελεσματικότερη παροχή πιστώσεων, μείωση του πιστωτικού κινδύνου και αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής οικονομίας.

Μια άλλη σημαντική εξέλιξη εντός του έτους 2012, ήταν η πιστοποίηση της εταιρείας με το διεθνές πρότυπο ISO 27001:2005 (Information Security Management System) για το Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών (ΣΔΑΠ) που εφαρμόζει η Άρτεμις με επιτυχία. Το πιο πάνω εντάσσεται στα πλαίσια της σημασίας που προσδίδεται στην διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας και διαθεσιμότητας των πληροφοριών που συλλέγει, επεξεργάζεται και διαθέτει η εταιρεία. Το ΣΔΑΠ είναι διασυνδεδεμένο με το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας, το οποίο βασίζεται στο διεθνές πρότυπο ISO 9001:2008, με το οποίο η Άρτεμις είναι πιστοποιημένη από το 2010.

Το γεγονός ότι ελάχιστες εταιρείες ή τμήματά τους στην Κύπρο είναι σήμερα πιστοποιημένες με το πρότυπο ISO 27001:2005, λόγω των αυξημένων απαιτήσεων στην εφαρμογή του, καταδεικνύει το μέγεθος της επιτυχίας της Άρτεμις να πιστοποιηθεί με το εν λόγω πρότυπο.

Η τρίτη σημαντική εξέλιξη ήταν η μετάπτωση σε νέο, αναβαθμισμένο Σύστημα παροχής δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς. Το νέο Σύστημα αναπτύχθηκε εξ' ολοκλήρου από την εταιρεία JCC Payment Systems Ltd (JCC) με σκοπό να ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες της Άρτεμις. Το νέο Σύστημα θεωρείται πιο απλοποιημένο και φιλικό προς τον χρήστη ενώ ταυτόχρονα παρέχει περισσότερες πληροφορίες για τα στοιχεία του φυσικού ή νομικού προσώπου για το οποίο πραγματοποιείται η αναζήτηση. Η Άρτεμις πραγματοποιεί συνεχείς βελτιώσεις στο Σύστημα οι οποίες συμπεριλαμβάνουν την προσθήκη νέων κατηγοριών δεδομένων, σύμφωνα με το στρατηγικό πλάνο της εταιρείας.

Οι συνεχείς προσπάθειες που καταβάλλει η Άρτεμις για αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών της αναγνωρίζονται από τις ίδιες τις τράπεζες-αποδέκτες των δεδομένων της. Απόδειξη αποτελούν τα αποτελέσματα της έρευνας ικανοποίησης των Στελεχών Συνεργασίας των τραπεζών με την Άρτεμις για το έτος 2012, τα οποία αποτύπωσαν τον υψηλό βαθμό ικανοποίησης των τραπεζών ιδιαίτερα στους τομείς της ποιότητας των υπηρεσιών.

Την ίδια στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν ήδη δρομολογηθεί σειρά άλλων έργων και πρωτοβουλιών που στόχο έχουν να ενισχύσουν ακόμη πιο αποτελεσματικά τον ουσιαστικό ρόλο που επιτελεί η Άρτεμις στην προστασία της εμπορικής πίστης, τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου και την εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών. Μακροπρόθεσμα, η λειτουργία της Άρτεμις θα έχει θετικό αντίκτυπο στην περαιτέρω προαγωγή, εκσυγχρονισμό και εξέλιξη του εγχώριου τραπεζικού συστήματος και, κατ' επέκταση, στην ομαλότερη λειτουργία της κυπριακής οικονομίας, το οποίο είναι το ζητούμενο στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κύπρος λόγω της οικονομικής κρίσης.

Συνάντηση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας στην Κύπρο

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2012 ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου φιλοξένησε στη Λεμεσό τη 268η συνεδρία της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (ΕΤΟ) στην οποία συμμετείχαν Γενικοί Διευθυντές και Εκτελεστικοί Σύμβουλοι των Συνδέσμων Τραπεζών από 24 χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Στη συνεδρία, μεταξύ άλλων, συζητήθηκαν θέματα όπως η Τραπεζική Ένωση (Banking Union), το CRD IV, το FATCA, το MiFID, το EU Crisis Management Framework κλπ.

Εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών Κύπρου, ο κ. Ανδρέας Τρόκκος παρουσίασε τις προτεραιότητες της Κυπριακής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν στο χρηματοοικονομικό τομέα και απάντησε σε ερωτήσεις των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΤΟ.

Εκπαιδευτικά Σεμινάρια

Παρά τις δύσκολες συνθήκες της προηγούμενης χρονιάς, ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου συνέχισε τη διοργάνωση εξειδικευμένων εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε στελέχη τραπεζών. Λόγω σημαντικών μειώσεων στους προϋπολογισμούς των τραπεζών μελών στα θέματα εκπαίδευσης, η διοργάνωση σεμιναρίων επικεντρώθηκε σε επίκαιρα και βασικά θέματα τα οποία ζητήθηκαν από τα μέλη του Συνδέσμου.

Πρωταρχικό μέλημα των τραπεζών ήταν τα θέματα ασφάλειας και φυσικής προστασίας. Από την αρχή του 2013, τα εν λόγω σεμινάρια πραγματοποιούνται σε συνεργασία με τον Κυπριακό Εργοδοτικό Σύνδεσμο Τραπεζών. Έχουν ήδη πραγματοποιηθεί τέσσερα σεμινάρια για θέματα ασφάλειας κατά ένοπλης ληστείας στη Λευκωσία, ενώ προγραμματίζονται και άλλα σεμινάρια που θα καλύψουν συμμετέχοντες από Λάρνακα, Λεμεσό, Αμμόχωστο και Πάφο.

Επίσης σημαντικό για τα μέλη ήταν το σεμινάριο που διεξάχθηκε από λειτουργό του Κτηματολογίου και αφορούσε τις αναγκαστικές πωλήσεις βάση των υφιστάμενων νομοθετικών ρυθμίσεων και διαδικασιών του Κτηματολογίου.

Εκδόσεις

Ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου εκδίδει Ενημερωτικό Δελτίο σε μηνιαία βάση καθώς και το Cyprus Banking Insight ανά εξάμηνο. Το Ενημερωτικό Δελτίο απευθύνεται μόνο στις τράπεζες μέλη του Συνδέσμου και περιλαμβάνει τις κυριότερες δραστηριότητες του Συνδέσμου, τις συναντήσεις του Γενικού Διευθυντή και των Ανώτερων Λειτουργών του Συνδέσμου με διάφορους φορείς για συζήτηση θεμάτων που αφορούν στον τραπεζικό τομέα, τις συνεδρίες των Επιτροπών της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας στις οποίες συμμετέχει ο Γενικός Διευθυντής και Ανώτεροι Λειτουργοί του Συνδέσμου και τις συνεδρίες των διαφόρων Επιτροπών του Συνδέσμου.

Το Cyprus Banking Insight είναι μια εξειδικευμένη έκδοση και απευθύνεται τόσο στις τράπεζες μέλη όσο και σε τρίτους. Στόχος είναι η ενημέρωση σε επίκαιρα θέματα που απασχολούν τον τραπεζικό τομέα, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, και η αξιολόγηση των αλλαγών που επέρχονται. Σε κάθε έκδοση του Cyprus Banking Insight αρθρογραφούν, πέραν του προσωπικού του Συνδέσμου, στελέχη τραπεζών και άλλων οργανισμών του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα.

Κυπριακός Εργοδοτικός Σύνδεσμος Τραπεζών (ΚΕΣΤ)

Υιοθέτηση του θεσμού των Ταμείων Προνοίας

Από τις αρχές του 2012, ο ΚΕΣΤ και οι τράπεζες μέλη του ξεκίνησαν τη διαδικασία για την εφαρμογή των προνοιών της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΣΣΕ), που υπεγράφη τα τέλη του 2011. Μια από τις σημαντικότερες διατάξεις της συμφωνίας ήταν η αντικατάσταση του σχεδίου φιλοδωρήματος αφυπηρέτησης που ίσχυε μέχρι το τέλος του 2011, με σχέδιο ταμείου προνοίας στο οποίο καταβάλλουν μηνιαίες εισφορές τόσο οι εργοδότες όσο και οι εργαζόμενοι. Ο ΚΕΣΤ, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, με κύριο στόχο την παροχή βοήθειας και συντονισμού των τραπεζών μελών κατά τη διάρκεια της προαναφερθείσας διαδικασίας, διοργάνωσε σειρά συνεδριάσεων των τραπεζών μελών του. Κύριο θέμα ήταν οι απαραίτητες τροποποιήσεις για την ευθυγράμμιση των καταστατικών των ταμείων προνοίας με τις πρόνοιες της ΣΣΕ και με την κείμενη Νομοθεσία. Πρόκειται για μια δύσκολη διαδικασία η οποία στέφθηκε με επιτυχία καθώς τα περισσότερα, αν όχι όλα τα μέλη, υπέβαλαν τα τροποποιημένα καταστατικά στον Έφορο Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών για έγκριση και ξεκίνησαν τη λειτουργία των νέων ταμείων προνοίας με διαχειριστικές επιτροπές εκλεγμένες από τα μέλη του προσωπικού.

43η Συνεδρία της EBF-BCESA

Ο ΚΕΣΤ φιλοξένησε την Τραπεζική Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (EBF-BCESA) που διεξήγαγε τη 43η της συνεδρία στο ξενοδοχείο Amathus Beach Hotel στη Λεμεσό, στις 6 Ιουλίου 2012. Η Επιτροπή φιλοξενήθηκε με την ευκαιρία της πρώτης Προεδρίας της Κυπριακής Δημοκρατίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τη συνεδρία συζητήθηκαν θέματα κοινωνικών υποθέσεων, ειδικά αναφορικά με την κατάσταση του κοινωνικού διαλόγου στον τραπεζικό τομέα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπλέον, έγινε παρουσίαση από ανώτερο λειτουργό του Κυπριακού Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με τις προτεραιότητες της Κυπριακής Προεδρίας και παρουσίαση από τον ΚΕΣΤ σχετικά με την κατάσταση των κοινωνικών υποθέσεων στον τραπεζικό τομέα στην Κύπρο.

Μέτρα Φυσικής Προστασίας των Τραπεζικών Καταστημάτων

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 2012, η Τριμερής Συμβουλευτική Επιτροπή (μεταξύ Αστυνομίας-ΚΕΣΤ-ΕΤΥΚ), μετά από μια απαιτητική και επίπονη διαδικασία διαβούλευσης που διήρκεσε περισσότερο από ένα χρόνο, συμφώνησε σε μια σειρά μέτρων για την ενίσχυση της φυσικής ασφάλειας των τραπεζικών υποκαταστημάτων. Ορισμένα από τα μέτρα έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή από τις τράπεζες - το πιο αξιοσημείωτο είναι ο έλεγχος της πρόσβασης σε υποκαταστήματα τραπεζών - ενώ τα υπόλοιπα μέτρα αναμένεται να εφαρμοστούν στο εγγύς μέλλον, σύμφωνα με προκαθορισμένα χρονοδιαγράμματα. Παρά την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης και το οικονομικό κλίμα της χώρας, τα μέτρα που συμφωνήθηκαν φαίνεται να συνέβαλαν θετικά στη μείωση του αριθμού των ληστειών κατά των τραπεζικών υποκαταστημάτων κατά τη διάρκεια του 2012.

Δρ. Γιάννος Ρωσσίδης

Ανώτερος Λειτουργός Εργασιακών Σχέσεων

Βάσω Μιχαηλίδου

Ανώτερος Λειτουργός Εργασιακών Σχέσεων

5

Ο Σύνδεσμος
(ΣΤΚ)

Περιγραφή

Ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός που εκπροσωπεί τα συμφέροντα του τραπεζικού τομέα και υποστηρίζεται από τις συνδρομές των μελών του.

Αποστολή

Μετά την επίσημη ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνεπακόλουθη εναρμόνιση του εγχώριου χρηματοοικονομικού τομέα με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο, κύριος στόχος του Συνδέσμου είναι ο συντονισμός της τραπεζικής πρακτικής και η διαμόρφωση κοινών θέσεων σε νομικά και χρηματοοικονομικά θέματα, κυρίως σε σχέση με τη συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ. Κάτω από αυτό το πρίσμα, η αποστολή του Συνδέσμου είναι να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο εκ μέρους του ιδιωτικού τομέα στην αξιολόγηση και διαμόρφωση προτάσεων που αφορούν τις οικονομικές, νομισματικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις υπό το φως της διαδικασίας παγκοσμιοποίησης των διεθνών αγορών και του ολοένα αυξανόμενου ανταγωνισμού στον χρηματοοικονομικό τομέα. Οι συνεχείς αλλαγές στη δομή της τραπεζικής πρακτικής και θεσμών διεθνώς, καθιστούν απαραίτητο το ρόλο του Συνδέσμου στην έγκαιρη αξιολόγηση των επιπτώσεων που ενδεχομένως να έχουν οι παγκόσμιες μεταρρυθμίσεις στον εγχώριο τραπεζικό χώρο και στην προώθηση των αυξανόμενων αναγκών της τοπικής τραπεζικής κοινότητας.

Η αποστολή μας επιτυγχάνεται:

- Με την προώθηση της συνεργασίας των τραπεζών μελών με κυβερνητικά όργανα, τη Βουλή των Αντιπροσώπων, διάφορα υπουργεία, τα ΜΜΕ και κυρίως την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.
- Με τη συμμετοχή στην διαμόρφωση ή /και με την υποβολή απόψεων / θέσεων του Συνδέσμου και των τραπεζών μελών σε ρυθμιστικά και νομικά θέματα που σχετίζονται με τις τραπεζικές εργασίες.
- Με τη συλλογή εγγράφων και υλικού από τοπικούς και διεθνείς οργανισμούς σε σχέση με οικονομικά και χρηματοοικονομικά θέματα και την τακτική ενημέρωση των μελών αναφορικά με τις εξελίξεις που επηρεάζουν τις τραπεζικές εργασίες.
- Με την ενίσχυση των σχέσεων του Συνδέσμου με άλλους τραπεζικούς Συνδέσμους, την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, και άλλους παγκόσμιους οργανισμούς, οι οποίοι επηρεάζουν σημαντικά τις εξελίξεις στο χρηματοπιστωτικό τομέα. Στόχος μας είναι η εγχώρια τραπεζική κοινότητα να υιοθετήσει διεθνείς τραπεζικές πρακτικές και τεχνογνωσία (know-how).
- Με την προβολή της αξίας και της ποιότητας των προσφερόμενων τραπεζικών υπηρεσιών και της σημαντικής συμβολής του τραπεζικού τομέα στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό στερέωμα της χώρας μας.
- Με την προώθηση εκπαιδευτικών και συμβουλευτικών σεμιναρίων, καθώς και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το προσωπικό των τραπεζών και την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μελών σε διασκέψεις και σεμινάρια στην Κύπρο και το εξωτερικό.

Οργανωτική Δομή

Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ): Η διοίκηση και οι εργασίες του Συνδέσμου ασκούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου διορίζονται από τις τράπεζες μέλη.

Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος: Ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου εκλέγονται ετησίως εκ περιτροπής από το Διοικητικό Συμβούλιο. Το δικαίωμα κατοχής αξιώματος του Προέδρου και Αντιπροέδρου έχουν μόνο τα μέλη του ΔΣ τα οποία διορίζονται από τις τέσσερις τράπεζες – Τακτικά Μέλη που διαθέτουν το μεγαλύτερο αριθμό προσωπικού με βάση καταρτισμένο κατάλογο, ο οποίος αναθεωρείται ανά τέσσερα έτη.

Γενικός Διευθυντής: Ο Γενικός Διευθυντής, ο οποίος διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, προϊστάται μιας ομάδας επαγγελματιών με υψηλά προσόντα, διευθύνει τις καθημερινές δραστηριότητες του Συνδέσμου, κάνει συστάσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με τις πολιτικές και την εσωτερική οργάνωση του Συνδέσμου, υποβάλλει αναφορές σχετικά με μείζονα θέματα που αφορούν τις εργασίες του τραπεζικού τομέα και τις δραστηριότητες του Συνδέσμου και γενικότερα επιβλέπει όλες τις εργασίες που του έχουν ανατεθεί με βάση το Καταστατικό.

Ομάδες Εργασίας: Με στόχο να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες των μελών και να λειτουργεί αποτελεσματικά ο ΣΤΚ, συστάθηκαν οι ακόλουθες Μόνιμες Διατραπεζικές Συμβουλευτικές Επιτροπές:

1. Επιτροπή Νομικών Θεμάτων
2. Επιτροπή Οικονομικών & Στατιστικών Στοιχείων
3. Επιτροπή Τραπεζικών Θεμάτων και Πρακτικής
4. Επιτροπή Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου (ICC)
5. Επιτροπή Διαθεσίμων και Διαχείρισης Κινδύνων
6. Επιτροπή για θέματα Ξεπλύματος βρώμικου χρήματος
7. Επιτροπή Θεμάτων Κεφαλαιαγοράς και Χρηματιστηρίου
8. Επιτροπή Ελέγχου και Εποπτείας Τραπεζών
9. Επιτροπή Καταναλωτών
10. Επιτροπή Χειρισμού Επικοινωνίας και Κρίσεων
11. Επιτροπή Συμμόρφωσης
12. Επιτροπή Λογιστικών Θεμάτων
13. Επιτροπή Δεοντολογίας και Θεσμών
14. Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτών

Οι Μόνιμες Διατραπεζικές Συμβουλευτικές Επιτροπές, οι Ad hoc Επιτροπές και οι Ομάδες Εργασίας του Συνδέσμου αναλύουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν τον τραπεζικό τομέα και την οικονομία και ενεργούν ως συμβουλευτικό όργανο του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι Επιτροπές εξετάζουν διάφορα θέματα και υποβάλουν εισηγήσεις στην Γενική Διεύθυνση του Συνδέσμου. Η Γενική Διεύθυνση θέτει προς συζήτηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου θέματα τα οποία άπτονται της τραπεζικής πρακτικής και θεσμών. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει την πολιτική που πρέπει να ακολουθηθεί και ο Σύνδεσμος ενεργεί για υλοποίηση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι Επιτροπές του ΣΤΚ αποτελούνται από αντιπροσώπους των τραπεζών μελών που προέρχονται από τα ανώτερα στρώματα της διοικητικής ιεραρχίας, έχουν δε επαρκή εξουσία ως προς τη λήψη αποφάσεων.

Οι Τράπεζες Μέλη

Μέλος του Συνδέσμου μπορεί να γίνει οποιοσδήποτε οργανισμός, εγχώριος ή ξένος, ο οποίος έχει άδεια να λειτουργεί νόμιμα ως τράπεζα στην Κύπρο και να διεξάγει τραπεζικές εργασίες. Αίτηση μπορεί επίσης να υποβάλει οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο το οποίο είναι σύνδεσμος, σωματείο ή άλλη ένωση προσώπων το οποίο έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και όλα τα μέλη του είναι τράπεζες. Τα μέλη του Συνδέσμου διαχωρίζονται σε Τακτικά και Συνδεδεμένα Μέλη. Οι αιτήσεις για ένταξη νέων μελών αξιολογούνται και εγκρίνονται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου και από την Γενική Συνέλευση.

Οι τράπεζες μέλη του Συνδέσμου προσφέρουν ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών. Πέραν των παραδοσιακών υπηρεσιών όπως είναι οι καταθέσεις και οι χορηγήσεις, οι τράπεζες έχουν δημιουργήσει θυγατρικές εταιρείες οι οποίες προσφέρουν βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες πιστωτικές διευκολύνσεις, υπηρεσίες ενοικιαγοράς, επενδυτικές υπηρεσίες (π.χ. διαχείριση κεφαλαίων, παροχή επενδυτικών συμβουλών και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), υπηρεσίες φάκτοριγκ και προεξόφλησης τιμολογίων, ηλεκτρονική και τηλεφωνική τραπεζική, υπηρεσίες ιδιωτικής τραπεζικής και άλλους τύπους ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Τράπεζα Κύπρου

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

Αρ. Καταστημάτων: 125
Αριθμός ΑΤΜ: 135
Αριθμός Προσωπικού: 3,220
Κεντρικά Γραφεία: Οδός Στασίνου 51, Αγία Παρασκευή, 2002 Στρόβολος, Τ.Κ. 21472, 1599 Λευκωσία
Τηλ: 22122100, Φαξ: 22378111, www.bankofcyprus.com

ΟΜΙΛΟΣ ΛΑΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

CYPRUS POPULAR BANK PUBLIC CO LTD

Αρ. Καταστημάτων: 93
Αριθμός ΑΤΜ: 113
Αριθμός Προσωπικού: 2,263
Κεντρικά Γραφεία: Λεωφόρος Λεμεσού 154, 2025 Λευκωσία, Τ.Κ. 22032, 1598, Λευκωσία
Τηλ. 22552000, Φαξ. 22811489, www.laiki.com

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

Αρ. Καταστημάτων: 66
Αριθμός ΑΤΜ: 73
Αριθμός Προσωπικού: 1,417
Κεντρικά Γραφεία: Γωνία Λεωφ. Λεμεσού & Λεωφ. Αθαλάσσης 200, 2025 Στρόβολος, Τ.Κ. 24747, 1394 Λευκωσία
Τηλ: 22500000, Φαξ: 22500050, www.hellenicbank.com

ALPHA BANK

ALPHA BANK CYPRUS LTD

Αρ. Καταστημάτων: 31
Αριθμός ΑΤΜ: 34
Αριθμός Προσωπικού: 755
Κεντρικά Γραφεία: Μέγαρο Alpha Bank, Λεωφ. Λεμεσού 3, 2112 Αγλαντζιά, Λευκωσία, Τ.Κ. 21661, 1596 Λευκωσία
Τηλ: 22888888, Φαξ: 22773788, www.alphabank.com.cy

**ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΚΥΠΡΟΥ)**

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ

Αρ. Καταστημάτων: 14
Αριθμός ΑΤΜ: 17
Αριθμός Προσωπικού: 273
Κεντρικά Γραφεία: Λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ΙΙΙ, 15
 Τ.Κ. 21191, 1597 Λευκωσία
 Τηλ.: 22840000, Φαξ: 22840010, www.nbg.com.cy

ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK – CYPRUS LTD

Αρ. Καταστημάτων: 9
Αριθμός ΑΤΜ: 10
Αριθμός Προσωπικού: 192
Κεντρικά Γραφεία: Οδός Ίωνος 4, 2406 Έγκωμη, Τ.Κ. 25151, 1307 Λευκωσία
 Τηλ: 22696650, Φαξ: 22663923, www.emporikicyprus.com

USB BANK PLC

Αρ. Καταστημάτων: 16
Αριθμός ΑΤΜ: 16
Αριθμός Προσωπικού: 233
Κεντρικά Γραφεία: Λεωφ. Διγενή Ακρίτα 83, 1070 Λευκωσία,
 Τ.Κ. 28510, 2080 Λευκωσία
 Τηλ.22883333, Φαξ.22875899, www.usbbank.com.cy

CDBBANK

Αρ. Καταστημάτων: 2
Αριθμός ΑΤΜ: 2
Αριθμός Προσωπικού: 107
Κεντρικά Γραφεία: Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' 50, Τ.Κ. 21415, 1508 Λευκωσία
 Τηλ.: 22846500, Φαξ: 22846600, www.cdb.com.cy

SOCIETE GENERALE BANK - CYPRUS

SOCIETE GENERALE BANK - CYPRUS LIMITED

Αρ. Καταστημάτων: 5
Αριθμός ΑΤΜ: 6
Αριθμός Προσωπικού: 134
Κεντρικά Γραφεία: Αγίας Παρασκευής 20, 2002 Στρόβολος,
 Τ.Κ. 25400, 1309 Λευκωσία
 Τηλ: 22399777, Φαξ: 22399700, www.sgbcy.com

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ

Αρ. Καταστημάτων: 14
Αριθμός ΑΤΜ: 14
Αριθμός Προσωπικού: 309
Κεντρικά Γραφεία: Λεωφ. Σπύρου Κυπριανού 1, 1065 Λευκωσία
 Τ.Κ. 25700, 1393 Λευκωσία
 Τηλ: 800 11 800 (24 ώρες), Φαξ: 22760890
www.piraeusbank.com.cy

EUROBANK CYPRUS LTD

Αρ. Καταστημάτων: 7
Αριθμός ATM: 0
Αριθμός Προσωπικού: 184
Κεντρικά Γραφεία: Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου 41, 1065 Λευκωσία
Τηλ: 22208000, Φαξ: 22776722, www.eurobank.com.cy

RUSSIAN COMMERCIAL BANK (CYPRUS) LTD

Αρ. Καταστημάτων: 2
Αριθμός ATM: 3
Αριθμός Προσωπικού: 186
Κεντρικά Γραφεία: Οδός Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Τ.Κ. 56868, 3310 Λεμεσός
Τηλ.: 25837300, Φαξ: 25342192, www.rcbcy.com

Συνδεδεμένα Μέλη

A. JSC "TRASTA KOMERCBANKA" CYPRUS BRANCH

B. ASSOCIATION OF INTERNATIONAL BANKS

1. ARAB JORDAN INVESTMENT BANK SA
2. AS EXPOBANK
3. BALTIKUMS BANK AS
4. BANCA TRANSILVANIA S.A.
5. BANKMED SA
6. BANK OF BEIRUT SA
7. BANQUE BEMO SA
8. BANQUE SBA
9. BARCLAYS BANK PLC
10. BBAC SA
11. BLOM BANK SA
12. BYBLOS BANK SA
13. CENTRAL COOPERATIVE BANK PLC
14. CREDIT LIBANAIS SA
15. FBME BANK LTD
16. FIRST INVESTMENT BANK LTD
17. JORDAN AHLI BANK PLC
18. JORDAN KUWAIT BANK PLC
19. JSC TRASTA KOMERCBANKA CYPRUS BRANCH
20. IBL BANK SA
21. LEBANON & GULF BANK SA
22. OPEN JOINT-STOCK COMPANY AVTOVAZBANK
23. OJSC PROMSVYAZBANK
24. PRIVATBANK COMMERCIAL BANK
25. RUSSIAN COMMERCIAL BANK (CYPRUS) LTD
26. SAXO BANK A/S

Εκδηλώσεις ΣΤΚ 2012 & 2013

20/06/2012	Ετήσια Γενική Συνέλευση Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου
02/07/2012	Σεμινάριο «Η διενέργεια εσωτερικού ελέγχου βάσει των κινδύνων»
06/07/2012	Ο ΚΕΣΤ φιλοξένησε τη 43η Συνάντηση της Τραπεζικής Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας στη Λεμεσό
14/09/2012	268η Συνάντηση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας στη Λεμεσό
23/10/2012	Συνάντηση με δημοσιογράφους
31/10/2012	Συνάντηση με δημοσιογράφους
07/11/2012	Συνάντηση με δημοσιογράφους
05/12/2012	Συνάντηση με δημοσιογράφους
Ιανουάριος 2013	Cyprus Banking Insight – Έκδοση Αρ. 9
09/01/2013	Συνάντηση με δημοσιογράφους
28/01/2013	Σεμινάριο «Νομικό Πλαίσιο απασχόλησης στην Κύπρο και τα βασικά βήματα της πειθαρχικής και ελεγκτικής διαδικασίας»
12/02/2013	Συνάντηση με δημοσιογράφους
27/02/2013	Συνάντηση με δημοσιογράφους
04/03/2013	Σεμινάριο «Πωλήσεις σε δημόσιο πλειστηριασμό (Αναγκαστικές Πωλήσεις)»
Μάρτιος 2013	Σεμινάριο «Ασφάλεια κατά ένοπλης ληστείας» - Πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τον Εργοδοτικό Σύνδεσμο Τραπεζών Κύπρου
28/03/2013	Συνάντηση με ξένους δημοσιογράφους

Η Ετήσια Έκθεση είναι μια δημοσίευση του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου (ΣΤΚ). Κανένα μέρος αυτής της δημοσίευσης δεν μπορεί να αναπαραχθεί χωρίς την άδεια του ΣΤΚ. Οι αναφορές που δίνονται δεν αποτελούν απόψεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου και δεν αποτελούν συμβουλές ούτε θα πρέπει να ερμηνευθούν ως συμβουλές για οποιοδήποτε θέμα.

Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου

Οδός Δημητρίου Καρατάσου 15, 4ος Όροφος, 2024 Στρόβολος, Τ.Θ. 16113, 2086 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ: +357 22664293, Φάξ: +357 22665135, E-mail: info@acb.com.cy